

наша свабода

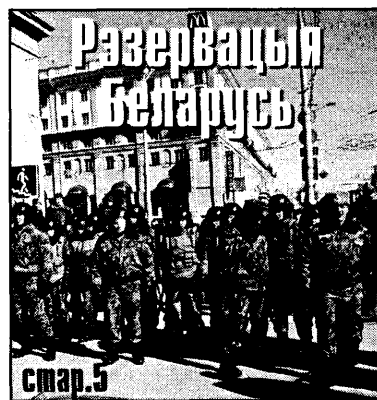
№35(122) ВYДAЕЦЯ 3 25 ЛYТAГA 2000 ГOДA

2 КРАСАВІКА
2001 года
ПАНЯДЗЕЛАК

Адрас: 220123,
г.Мінск, а/я 103

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

стар.5

Супраць застрашак журналістаў

Article 19. Сусветная кампанія за свабоду слова, даслала адкрыты ліст на імя А. Лукашэнкі і міністра ўнутраных справаў Беларусі У.Навумова. Нагодай стала затрыманне ў збійцы міліцыянтамі на Дзень Волі ў Гродне фотажурналіста незалежнай газеты «Бітва інфармацыі» Зміцера Ягорава. Зараз, дарчы, гэты 17-гадовы хлопец знаходзіцца з цяжкім састрасеннем мозга.

У лісце гаворыцца, што «гэтае здарэнне ёсць не першым выпадкам затрымання і збіцця журналістаў міліцыяй у Беларусі падчас выканання сваіх прафесійных абавязкаў». У прыватнасці, аглядальнік, 25 сакавіка летас, калі на «Маршы свабоды» былі арыштаваныя 36 беларускіх і замежных журналістаў.

Article 19 нагадвае беларускім уладам пра «Закон аб друку і іншых СМІ», дзе гаворыцца, што журналісты маюць права прысутнічаць «на мітынгах і дэманстрацыях, на месцы іншых важных грамадскіх падзеяў і перадаваць адтуль інфармацыю». Зварот да А.Лукашэнкі і У.Навумова ўтрымлівае заклік «загадаць супрацоўнікам міліцыі спыніць атакі і запужванні журналістаў падчас выканання іхніх прафесійных абавязкаў» і «гарантаваць функцыянаванне свабоднай і незалежнай прэсы, асабліва напярэддні прэзідэнцкіх выбараў, якія маюць адбыцца сёння».

Алесь КАЗЛЮЎСКІ

Пратэст супроць абмежавання свабоды слова

29 сакавіка 2001 быў асуджаны на 15 дзён адміністрацыйнага арышту старшыня БНФ спадар Вінцук Вячорка за ўдзел у арганізацыі святкавання Дня Волі.

Мы, што падпісаліся пад гэтай адоваю, упэўненыя, што суд вынес палітычна матываванае абвінавачванне, якое супярэчыць адному з асноўных правоў асобы – праву на свабоду слова і мірных сходаў; а ёсць сведчаннем недэмакратычнасці сучаснага беларускага рэжыму.

Пратэстуем супроць пераследу беларускіх грамадзянаў і заклікаем кампетэнтныя органы да спынення пераследу ўдзельнікаў дэманстрацый і скасавання выданных прысудаў.

Ян Румл, намеснік старшын

Сэнату ЧР

Міхаіл Жантойскі,

старшыня Камітэту па замежнай палітыцы Сэнату ЧР

Пётра Маршэ, старшыня

Камітэту па адукацыі, навуцы,

культуры і спорту Сойму ЧР

Марэк Бэнда, намеснік старшын

Капстыцыйна-прававага камітэту Сойму ЧР

Томаш Поляр, кіраўнік Фонду

Чалавек у Нядолі

Батькин день – день смеха

2 апреля Россия и Беларусь будут отмечать пятилетие своего союза. К этой годовщине готовятся тщательно. Посол Беларуси в России даже заявил, что одно рабочее место в Беларуси создаёт в России целых 14. Всё-таки, наверное, не случайно День единения двух народов совпадает с Днём смеха...

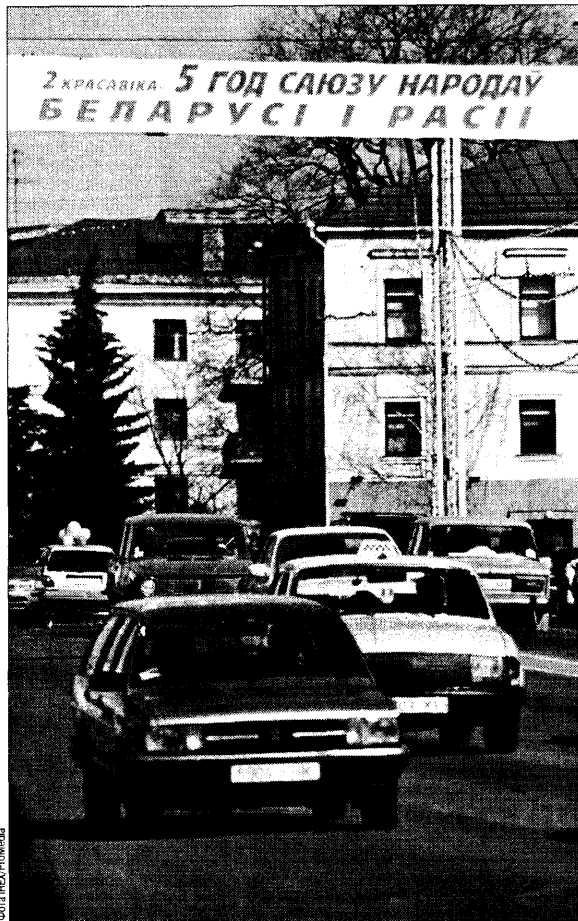
Заявление посла Беларуси наполнено смыслом ровно в той же степени, что и сама идея Союзного государства. Даже если допустить, что его предположения имеют хотя бы отдалённое отношение к реальности, российский экономистам должно было бы стать дурно. В Беларуси примерно 6-7 млн. трудоспособного населения. Если они создавали хотя бы 10 рабочих мест в России, то Россия полностью зависела бы от Беларуси, поскольку российское трудоспособное население составляет около 70-80 млн. человек.

И так, в общем, всю дорогу. Белорусские чиновники почему-то упорно называют Союз взаимовыгодным, хотя на самом деле Россия получит после объединения страну с постоянным дефицитом бюджета, который правительство Лукашенко никак не может закрыть. Именно для этого Беларуси нужен стабилизационный кредит, который Александр Лукашенко выпросил у Владимира Путина.

Если верить послу Беларуси, скоро Минск вообще перестанет просить у России денег – вместо этого Лукашенко будет время от времени страдать Кремль закрытием МАЗа.

Российские чиновники подкаивают белорусским, что, мол, Союз – это хорошо. Но при этом почему-то три года тянули с объединением, а затем просто начали диктовать Минску новые условия, на которых Россия готова вступать в альянс с РБ. Условия же эти, на самом деле, призваны обеспечить не эффективность нового государства, а сохранность инвестиций России в Беларусь. Для чего, например, Москва требовала отмены валютных ограничений в РБ? По большому счёту, лишь для того, чтобы выданные кредиты не были вывезены за границу в результате утечки капитала. Ведь чем жёстче ограничения, тем меньше желания у бизнеса сохранять валюту в стране.

Минск, надо отметить, готов дружить с Кремлём и на более жёстких,

В Минске на улицах повесили транспорты с напоминанием о причине праздника официальных кругов

чем пять лет назад, условиях. На прошлой неделе, например, белорусский Нацбанк отменил ограничения на покупку иностранной валюты для граждан (отныне они могут покупать больше \$300 в день), а также позволил местным банкам приобретать иностранные ценные бумаги и совершать сдел-

ки с валютой на суммы больше чем \$5 тыс. А Лукашенко дошёл до того, что лично одобрил деятельность белорусских предпринимателей – прежде они иначе как «вшивыми блохами» не называл.

Окончание на стр.3

Власть мстит оппонентам режима

Сергей ЦУРКО,
адвокат Минской городской
коллегии адвокатов

НАША СВАБОДА друкуе фрагмент речи адвоката Сергея Цурко, которую суд Центрального района г. Минска не позволил произнести в защиту интересов В.Вячорки.

Высокий суд!

... Исходя из закона, правонарушение, в котором обвинили В.Вячорку, является умышленным. Это значит, что он должен был сознавать противоправность своих действий и при этом желать их наступления. Здесь я касаюсь только части организации мероприятия. Да,

В.Вячорка в ряду других граждан подал 7 марта заявку в Мингорисполком на проведения демонстрации, митинга и концерта 25 марта 2001 г.

16 марта Вячорка получил ответ горисполкома, из которого следовало, что «... вы маеце права правесці 25 сакавіка 2001 года з 15 да 18 у парку Дружбы народаў...». Это не моя ошибка. По существу заявка на проведение демонстрации, митинга и концерта горисполком дал такой ответ. Что это за ответ? Мой доверитель Вячорка посчитал, что он получил в руки официальный юридически значимый документ в виде решения Мингорисполкома. А как еще понимать подобного рода официальные бумаги? Конечно, получив это решение, В.Вячор-

ка совместно с другими заявителями обжаловал данное решение горисполкома № 9-1721 от 16 марта 2001 года в суде Московского района г. Минска как незаконное и ущемляющее права граждан. Одновременно эта группа граждан подала в Мингорисполком встречное заявление, в котором они сняли с себя ответственность за руководство мероприятием и об отказе от проведения мероприятия. Здесь можно задать вопрос: «а на основе какого законодательного акта они поступили так? Отвечаю – на основе Закона РБ «О собраниях, митингах, уличных шествиях, демонстрациях и пикетировании», статьи 5.

Окончание на стр.3

НАВИНЫ

■ Паводле рашэння праўлення Нацыянальнага банка, знятыя абмежаванні па пакупцы насельніцтвам замежнай валюты ў абменных пунктах.

Раней яе можна было купіць у памеры, эквівалентным 300 долараў. Апрача таго, мажлівы аб'ём здзелак куплі-продажу на пазабіржавым валютным рынку цягам 1 месяца павялічыўся з 5 да 20 тысяччаў долараў на аднаго рэзідэнта.

■ Больш дзесятка маладзёжных арганізацый дамовіліся пра супольнае правядзенне штодзённых акцый «Беларусам – беларускае піва». Акцыі будуць ладзіцца ў знак пратэсту супраць намераў расійскай «Балтыкі» захапіць беларускі піўны рынак. З 2 красавіка кожны дзень у 18.00 калія чыгуначнага вакзала моладзь будзе дэманстравальна выліваць па 100 пляшак «Балтыкі» №9 (самае моцнае, па чутках, расейцы кропляць яго спіртам).

■ Бліжэйшым часам Японія выдаткуе Беларусі 1 мільён долараў на закупку і транспарціроўку ў напу краіну лекаў і медычнага абсталявання. Такое рашэнне прынятае 30 сакавіка ў Токію, на прайшоўшай там сустрэчы прадстаўнікоў беларускага і японскага міністэрстваў замежных справаў.

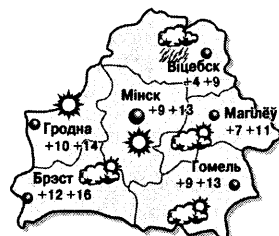
■ Пастановай Савета міністраў і Нацбанка энэрга-, газа- і нафта-забеспячаючых арганізацый вызвалены ад абавязковага продажу валюты. Як вядома, беларускія прадпрыемствы мусяць прадаваць на Беларускай валютна-фондавай біржы 30% сродкаў у СКВ і расійскіх рублях. Гэтыя сумы павінны пайсці на пагашэнне крэдытаў для набыцця газу, электраэнергіі, нафты і нафтапрадуктаў.

■ Па звестках міністэрства статыстыкі і аналізу, афіцыйны ўзровень беспрацоўя ў краіне дасягнуў 2,3% (сапраўднае беспрацоўе ў 4-5 разоў вышэй).

На 1 сакавіка зарэгістравана 104 тысячы беспрацоўцаў. Самы высокі ўзровень беспрацоўя на Віцебшчыне і Магілёўшчыне. У студзені гэтага года 2,2% ад агульнай колькасці работнікаў мелі няпоўны працоўны тыдзень.

■ «Прыорбанк» пачынае 2 красавіка ажыццяўленне праекта па выпуску інтэрнэт-карткі плацежнай сістэмы VISA. 3 дапамогай гэтай карткі можна рабіць плацяжы праз сусветнае сеціва і заказваць тавары па пошце і па тэлефоне.

НАДВОР'Е

Окончание на стр.3

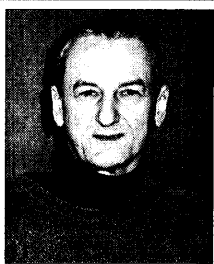
ПАДПІСКА НА НАШУ СВАБОДУ!

Каб не шукаць кожную раніцу нашу газету ў шапках, падпішыся на яе цяпер! Падпіска на НАШУ СВАБОДУ магчымая праз пошту! У любым аддзяленні сувязі патрабуйце падпісны каталог з індэксам НАШАЙ СВАБОДЫ.

Кошт падпіскі на месяц – 1.040 рублёў. Наш падпісны індэкс – 63478.

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

1315

Андропаўскі парад

Кіраваць нашай краінай няпроста. Вымагае многа сілы і нерваў: не слухаецца ніхто! Уяві сабе, такая ілюзія чынавенства, гэтулькі міліцыянты, гэбістаў, буйных і дробных гаспадарнікаў, жаўнераў, інтэлігенцы, спартсменаў, рабавяг, вучняў і студэнтаў... Кожнаму трэба дадаць загад, каб правільна зразумець ды не схібіць. І пільнаваць, ці выконваюцца ўсе загады найлепшым чынам. Дык што мы бачым? Галавой яны паківаюць, у вочы ласкава заглянуць, а самі робяць абы-што. Аніяк не слухаюцца начальніка дзяржавы. Чаму? Вядома, Шушкевіч разбосціў народ па загадзе заакеанічных гаспадароў і ўсёй банэфаўскай праждайнай апазіцыі. Сялочы! Аляксандр Рыгоравіч хоча, каб было добра, а яны не хочуць. Праклятыя! Ён вельмі, вельмі, вельмі хоча, а яны вельмі, вельмі, вельмі не хочуць. Любіць занадта, каб было ўсё кепска і не па-людска. Сяпсавалі народ. Напрыклад, быў загад, каб у краіне цэны не скакалі, каб тырчалі, як цыкі ў плоце, непарушна. Суроа было сказана па тэлебачанні, з папярэджаннем пра крымінальную адказнасць. Усе чулі і ўсе бачылі. Дык хіба ж Аляксандр Рыгоравіч вінаваціць, што міністры, загадчыкі складоў ды дырэктары крамаў не слухаюцца?

Я вось што скажу: трэба людзей біць проста ў морду! Даваць з усяе сілы ў рыла! Але, каб гэта было па законе, неабходна перш такое пакаранне запісаць не толькі ў адміністрацыйны кодэкс, але і ў Канстытуцыю. Хай на рэфэрэндуме народ за гэта прагаласуе. Хай Аляксандр Рыгоравіч атрымае законнае права біць кожнага грамадзяніна Рэспублікі Беларусь па мордзе столькі, колькі патрэбна для паліпшэння эфектыўнасці эканомікі. Вось тады будзе ўсё выдатна і мы заживём, як сыр у масле. Некаторыя дыпламаваныя юрысты прапануюць абмежаваць лясчэйшымі мерамі. Напрыклад, плюнуць разоў з дзесяці проста ў вочы. Але вопыт паказвае, што такое пакаранне падначаленыя наўчаліся цярпець і адпаведнай карысці не будзе. Толькі біць!

Вядома, сам начальнік дзяржавы ўсюды не паспее (гэтулькі ў нас лаядакоў!), яму б накіраваць адпаведным чынам сваіх міністраў, сенатараў ды генералаў. Таму трэба даць законна аформленае права замяшчаць Аляксандра Рыгоравіча іншым выпрабаваным і надзейным людзям, асабіста адданым галоўнай асобе дзяржавы. Уяві, нейкі завод спыніўся, бо не куплюць яго прадукцыю. Яна рэжэе на складах, а зарплата рабочым няма за што плаціць. Людзі кладуць зубы на паліцу і лічаць, што вінаваты начальнік дзяржавы. Ажно не! Неадкладна прыязджае чалавек з правамі самага галоўнага кіраўніка, выклікае ў кабінет дырэктара, лупіць яму морду на горкі і блыт і дакладвае персанальна Аляксандру Рыгоравічу. І ўсё! Праблемы, лічы, няма. Уяві, які той дырэктар забягае, як будзе старацца, завіхацца і кланцацца. Кі эфект будзе! Андропаўская дысцыпліна! Хай тады Амерыка пазайздросціць.

Аляксандр ДУБРАВІН

Настаўнікі ў тупіку

5 красавіка прафсаюз работнікаў адукацыі і навукі збірае прэзідыум, каб вызначыць тактыку далейшай барацьбы за права на дастойную аплата працы. Канстытуцыйны суд фактычна ўхіліў ад адказу на пытанне, якіх дзяржаўных інстытутаў можа выступаць адказчыкам у калектыўнай працоўнай спрэчцы з прафсаюзам.

Леташняй восенню Мінскі гарадскі прафкам работнікаў адукацыі ініцыяваў збор подпісаў з патрабаваннем да ўлады давесці ўзровень заробкаў у галіне да сярэдняй зарплаты ў прамысловасці. 6 снежня мінулага года патрабаванне, пад якім падпісаліся звыш 180 тысяччаў настаў-

нікаў з усёй Беларусі, было перададзенае прэм'ер-міністрам У. Ярмашын. На адліску Саўміна прафсаюз адукацыі вырашыў распачаць з ім калектыўную працоўную спрэчку. Аднак урад адмовіўся выступаць адказчыкам. Сёлета з сакавіка прафсаюз звярнуўся ў Канстытуцыйны суд з просьбай назваць найменшы, з якім прафсаюз мог бы ўступіць у калектыўную працоўную спрэчку на рэспубліканскім узроўні, але адказу з Канстытуцыйнага суда прафсаюз па сутнасці не атрымаў.

«Наш зварот разгледжаны толькі на сакратарыяце Канстытуцыйнага суда і падпісаны начальнікам сакратарыята. Незра-

зумела: на ліст аднаго грамадзяніна па прафсаюзных узаосах яны змаглі сабрацца і разгледзець, а зварот прафсаюза такой вялікай галіны, як адукацыя, ды яшчэ падмацаваны 180 тысячча подпісаў, Канстытуцыйны суд не змог разгледзець», — заявіла старшыня прафсаюзаў работнікаў адукацыі і навукі Тамара Чобатава.

Яна мае намер прасіць аўдыенцыі ў старшыню Канстытуцыйнага суда Рыгора Васілевіча. Невядома, праўда, пагодзіцца ён сустрэцца з лідэрам прафсаюза, калі не, то ў настаўнікаў застаецца адно выйсце — страйкаваць.

Юрый ДУБІНА

Адстраляліся

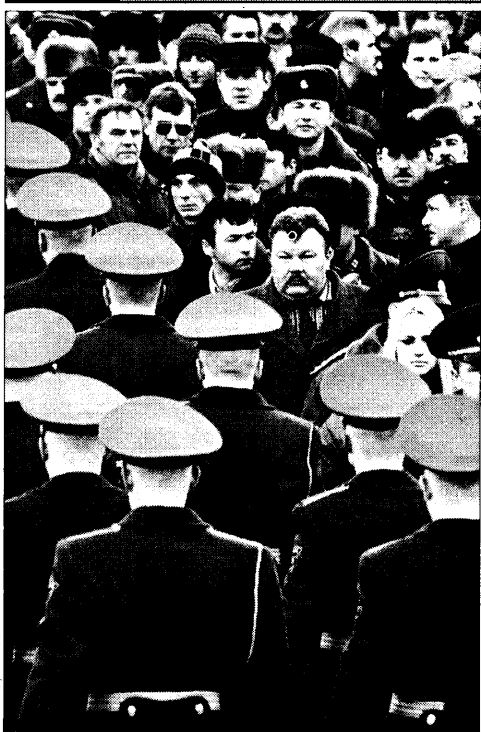
29 сакавіка на палігоне «Палескі» ў Столінскім раёне Брэсцкай вобласці ўпершыню на тэрыторыі рэспублікі былі праведзеныя стрэльбы па вучэбных цэлях зенітных ракетных комплексаў малой далёкасці С-125 «Піячора».

Як паведамілі ў прэс-службе міністэрства абароны Беларусі, пастаўленыя задачы дывізіёны зенітных ракетных часцей з Оршы і Брэста выканалі паспяхова. Пра нейкія падрабязнасці правядзення вучэнняў пакуль не паведамляецца. Але плануецца, што з красавіка на прэс-канферэнцыі ў Нацыянальным прэс-цэнтры пра стрэльбы раскажа камандуючы Войскамі супрацьпаветранай абароны рэспублікі генерал-лейтэнант Валерый Кастэнка, які кіраваў вучэннямі. Заходам стрэльбаў назіраў новы міністр абароны генерал-лейтэнант Леанід Малыш, які спецыяльна на некалькі гадзінаў прылетаў з Мінска на месца правядзення вучэнняў.

Нагадаем, што раней палігон «Палескі» выкарыстоўваўся толькі ў інтарэсах авіяцыі. У апошнія гады на ім былі праведзеныя валькі аб'ём розных інжынерных работ, што дазволіла яго выкарыстоўваць і для патрэб Войска супрацьпаветранай абароны краіны.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН.

ФОТАФАКТ

● Народ і ганаровая рота — розны накірунак

ФПБ ратуецца ад самадурства ўладаў

Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі падала заяўку на ўступленне ў Міжнародную Канфедэрацыю свабодных прафсаюзаў, ратуючыся ад самадурства беларускіх уладаў, якія абралі курс на раскол ФПБ. 5-6 красавіка на пад'яздзненне вынікаў разгледу «беларускага пытання» (леташняй скаргі трох прафсаюзаў ФПБ і Беларускага Кантроса дэмакратычных прафсаюзаў) у Мінск прыдзе прадстаўніцтва дэлегацыі Міжнароднай арганізацыі працы (МАП), у склад якой ува-

ходзіць і Генеральны сакратар МКСП Біл Джордан. Падчас візіту місіі МАП у Мінск леташнім кастрычнікам Б. Джордан жорстка крытыкаваў «бесперапынныя спробы з боку беларускіх дзяржаўных органаў паставіць пад кантроль дзейнасць прафсаюзаў краіны, абмежаваць іх правы і свабоды». Ужо тады Біл Джордан заявіў, што патворныя спробы ціску на прафсаюзы з боку ўладаў могуць пагнінуць істотныя эканамічныя санкцыі ад краінаў Еўрапейскага Саюза. МКСП мае

рычагі ўплыву на ўрады ЕС, падкрэсліў мінулай восенню Б. Джордан.

«Мы спадзяёмся ўступіць у Міжнародную Канфедэрацыю свабодных прафсаюзаў. Да нас адносяцца тым нармаўны. У МКСП ужо прызналі, што мы не настолькі дзяржаўныя, афіцыйныя прафсаюзы. 5-6 красавіка ў Мінску будзе Генеральны сакратар МКСП Біл Джордан, і мы працягнем кансультацыі па гэтай тэме», — заявіў старшыня ФПБ Уладзімір Ганчарык.

Рыгор БУЯН

У хвасце СНД

Беларусь па-ранейшаму мае адзін з горшых паказчыкаў сярод дзяржаваў Садружнасці па росце прамысловай вытворчасці. Паводле звестак Міждзяржаўнага статыстычнага камітэта СНД, па выніках студзеня-лютага 2001 года, гэты паказчык у параўнанні з аналагічным леташнім перыядам склаў у краіне ўсяго 1,8%. З улікам таго, што звестак па Узбекістане і Турк-

мені няма, больш горшыя, чым у Беларусі, справы толькі ў Грузіі, дзе адзначана падзенне росту прамысловай вытворчасці на 13,5%.

Разам з тым найбольшы рост прамысловай вытворчасці сярод краінаў СНД у студзені-лютым 2001 года ў параўнанні з тым жа перыядам 2000 года зафіксаваны ва Украіне, дзе ён склаў 16,7%. Затым ідуць Кіргізія

(15,4%), Таджыкістан (12,9%), Арменія (11,4%), Казакстан (9,8%), Азербайджан (6,6%), Малдова (4,5%) і Расія (3,1%).

Варта нагадаць, што па выніках студзеня 2001 года рост прамысловай вытворчасці ў Беларусі склаў 3,7%, што было таксама адным з горшых паказчыкаў у СНД.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН.

Падарункі дзяржавы Жыровіцкаму манастыру

З рэспубліканскай уласнасці ва ўласнасць Жыровіцкага Свята-Успенскага мужыцкага манастыра і Мінскай духоўнай семінарыі бязвыплатна перададзены будынак вучэбнага корпуса «Жыровіцкага аграрна-тэхнічнага каледжа, размешчанага ў пасёлку Жыровічы Слонімскага раёна Гродзенскай вобласці. Апрача таго, урадавая пастанова перададзена перадачу ма-

настыру жывёлагадоўчай фермы Жыровіцкай занальнай дзяржаўнай сельскагаспадарчай станцыі, размешчана ў вёсцы Прусаўшчына Слонімскага раёна. Перадача-прыёмка будынка жывёлагадоўчай фермы павінна быць зроблена да 1 красавіка 2001 года.

Нагадаем, што восенню 2000 года пастановай урада манастыру былі перададзены будынак

бывлага інтэрната каледжа. Перадача Мінскай духоўнай семінарыі корпусу каледжа (раней — Жыровіцкага сельскагаспадарчага тэхнікума, які размяшчаўся ў гістарычных корпусе семінарыі) пачалася яшчэ ў 1989 годзе. Цяпер гэты працэс завяршаецца перадачай будынка вучэбнага корпуса.

Марат ГАРАВЫ, БелаПАН.

Вайна дэкрэту № 8

Сем грамадскіх арганізацый з падачы «НЕКС СТОП — НЬЮ ЛАЙФ» «Экадама» распачалі шырокамаштабную кампанію за адмену дэкрэта № 8. Гэты дэкрэт уступае ў сілу з 16 красавіка і фактычна ставіць крыж на дзейнасці «трэцяга сектара».

На думку ініцыятараў кампаніі, з 16 красавіка «трэці сектар» чакае «поўная залежнасць» ад Дэпартамента па гуманітарнай дапамозе, «прыпыненні дзеючых сацыяльных праектаў», «верагоднае замарожвання банкаўскіх рахункаў», «устаануленне больш жорсткіх эканамічных і адміністрацыйных санкцый для арганізацый і іх кіраўнікоў, магчымае ліквідацыі нават за аднаразовае парушэнне дэкрэта».

Перад рэальнай пагрозай

знішчэння «трэцяга сектара» «НЕКС СТОП — НЬЮ ЛАЙФ» «Экадама» пры падтрымцы Асамблеі няўрадавых дэмакратычных арганізацый абвясцілі пра пачатак дэялога з беларускімі ўладамі, мэта якога адмяненне дэкрэта № 8. У рамках акцыі супраць дэкрэта з 28 сакавіка па 7 красавіка грамадзяне, якім аказалі дапамогу арганізацыі «трэцяга сектара», мусюць закідаць прэзідэнцкую адміністрацыю, палату прадстаўнікоў і Канстытуцыйны суд патрабаваннямі аб адмене дэкрэта, з 2 па 5 красавіка самі арганізацыі мусюць выставіць такое ж патрабаванне да ўладаў.

Арганізатары акцыі плануць дабіцца парламенцкіх слуханняў па дэкрэце № 8 яшчэ да яго ўступлення ў сілу.

Чакаюцца новыя арышты за Дзень Волі

Паводле інфармацыі грамадскай ініцыятывы «Харты'97», за ўдзел у мітынгі і шпіці апазіцыі ў Дзень Волі, 25 сакавіка, бліжэйшым часам могуць быць затрыманыя яшчэ некалькі арганізатараў гэтай акцыі — Віктар Івашкевіч, Вячаслаў Сіўчык, Аляксей Кароль, Цімафей Дранчук, Уладзімір Кішкурна, Пётр Голасаў і Сяргей Міхноў.

Таксама паведамляецца, што ўсім ім можа пагражаць не менш за 10 сутак арышту. На іх ужо нібыта заведзены адміністрацыйныя справы па артыкулах Кодэкса аб адміністрацыйных

правапарушэннях 167 частка 1 і 167 частка 2, а ў справах ёсць нават іх фотаздымкі, зробленыя падчас акцыі. Апазіцыяныя актывісты на гэтых здымках бачны на фоне міліцэйскіх кардонаў або ў той час, калі прарываліся праз іх.

Паводле «Харты», улады зацікаўленыя, каб суды прайшлі як мага хутчэй, паколькі калі вышэйпералічаныя палітыкі не будуць знойдзеныя на працягу двух месяцаў, то, згодна з законам, завядзеныя на іх справы закрываюцца.

Андрэй ВІШНЯВЕЦКІ

Металісты «жаўцеюць»

28 сакавіка на Рэчыцкім метызным заводзе прафсаюз ўстаўноўча канферэнцыя «жоўты» прафарганізацыі «Метэзнік». Каля 100 чалавек выйшлі з прафсаюза металістаў і стварылі прафкам металургаў.

Не сакрэт, што рэчыцкія металургі лаяліся па шляху жодзінскіх калегаў: з сакавіка па ўказы прэзідэнцкай адміністрацыі на Беларускім металургічным заводзе 14 тысячча былых сябраў прафсаюза металістаў зладзілі «ўласны праф-

саюз металургаў». З'яўленне новага прафсаюза ў Рэчыцы тлумачыць цеснымі сувязямі з Беларускім металургічным заводам.

Спраўданы прычыны крыюцца ў іншым. Па словах старшыні ФПБ Уладзіміра Ганчарыка, кіраўніцтва БМЗ прыгразіла Рэчыцкаму метызнаму заводу не купляць шруббы, балты, гайкі, якія вырабляе прадпрыемства, калі не будзе створаны «жоўты» прафсаюз.

Юрыя ХМЯЛЬНІЦКІ

Папаўся на перформансе

27 сакавіка падчас зладжанага калія будынка Беларускага тэлебачання на Махаёнка, 9 у Мінску перформанс «Мабілізацыя на выбары» міліцыі затрымала лідэра незарэгістраванай маладзёжнай арганізацыі Паўла Севярынца.

Севярынец разам з 20 сябрамі зладзілі перформанс. У пазамінутую суботу БТ разарвалася абвінавачанымі на адрас Севярынца і іншых маладзёжных фронтаўцаў аб'ухленні ад службы ў войску. Таму перформанс стаўся адказам на абвінавачанні: калі 20 чалавек у вайсковай форме (хто ў партызанскім адзенні, хто ва ўніформе войскаў НАТО) уручылі праз ахоўнікаў «мабілізацыйныя павесткі» «акулам прэсы і мікрафона» з Беларускага тэлебачання: намеснікам старшын Нацыянальнай дзяржэлэрадыёкампаніі больш вядомаму як вядучы «Рэзананс» Аляксандру Зімоўскаму і Рыгору Рыбакову, Юрыю Казіяну, а таксама «Тайных пружын політкі» Юрыю Азарону за «ухваленне ад правядзення мабілізацыйнай кампаніі».

Тут жа пад'ехалі два аўтобусы з АМАПам, з явілася міліцыя. П. Севярынец адвезлі ў Першамайскі РАУС, адкуль прыкладна а палове пятай павезлі ў Цэнтральны суд.

Самае цікавае ў тым, што папаўся Павел Севярынец на бяскрыўдным перформансе, а судзіць яго будзе за арганізацыю альбо паўторны ўдзел у несанкцыянаваным шпіці — гаворка ідзе пра Дзень Волі 25 сакавіка.

Паколькі Павел Севярынец заявіў хадайніцтва аб прыцягненні да працэсу адваката, суд над ім перанесены на 5 красавіка.

Віктар ТРАСЯНКОЎ

Вальналюбства караенца

Увесь мінулы тыдзень у Цэнтральным раённым судзе Мінска ішлі суды над удзельнікамі святкавання Дня Волі. Гэты цяжар лёг на плечы суддзі Наталлі Вайцяховіч, якой давялося судзіць людзей, уся віна каторых толькі ў тым, што яны хочучь жыць у вольнай Беларусі. Трэба нагадаць, што ў Дзень Волі былі затрыманыя 15 чалавек, з іх і адпущаны тым жа днём, а астатнія ноч правялі ў спецыяльнаму-размеркавальніку МУС на Акрэсціна.

26 сакавіка Наталля Вайцяховіч пачала свой працоўны дзень з таго, што дала 10 сутак адміністрацыйнага арышту Д. Чабаронку і штраф дэпутату Вярхоўнага Савета 13 склікання Л. Гразновай у памеры 100 долараў. Дарэчы, Л. Гразнова была

адзінай жанчынай, якую змясцілі на ноч у акрэсцінскі спецыяльнаму-размеркавальнік.

27 сакавіка Н. Вайцяховіч аштрафавала яшчэ двух удзельнікаў акцыі 25 сакавіка — самаката са Случкага раёна Э. Новік і студэнта медыцынскай вучэльні М. Куко. Кожны з іх за «удзел у несанкцыянаваным шпіці» атрымаў штраф 20 мінімальных заробкаў. Абое былі затрыманыя 25 сакавіка калі стэлы «Горад-герой Мінск».

Наступным днём Наталля Вайцяховіч прысудзіла штраф у 20 «мінімалаў» М. Валочку, які гэтаксама быў затрыманы калі стэлы. Жыхару Ліды Д. Кузьмінска папашаваў калі крыху болей — ён атрымаў толькі папярэджанне.

Рыгор БУЯН

Власть мстит оппонентам режима

28 – 29 марта 2001 года в суде состоялся судебный процесс над лидером БНФ В. Вячоркой, принимавшим участие в праздновании 83-й годовщины БНР. Вячорке инкриминировалось то, что, «являясь одним из организаторов митинга-шествия, участвовал в запрещенном митинге-шествии...», организовывал и управлял шествием граждан».

Судья Наталья Вайтехович не предоставила возможности В.Вячорке выступить в суде в свою защиту.

Окончание. Начало на стр.1

Из смысла данной статьи следует, что если гражданин, взявший на себя в письменной форме обязательство по обеспечению организации мероприятия, также письменно может и отказаться от взятых обязательств.

Таким образом, если бы суд руководствовался законом, то уже этого обстоятельства достаточно было бы для исключения признака организации из состава правонарушений. Тем более, что показания одного из свидетелей подтвердили отсутствие у Вячорки признаков организации, которые дадут показания нужные. Таких свидетелей не

волнует, что в их показаниях нет конкретики и конкретных показаний в отношении Вячорки, а есть общие рассуждения и мысли о роли Вячорки. И, оказываясь, таких показаний достаточно для постановления решения о привлечении к ответственности.

Фактически нет доказательств вины В.Вячорки в организации мероприятия 25 марта и его руководстве. Вопрос участия я не поднимаю, так как Вячорка факт участия в мероприятии признал. Но есть ведь разница для юридической оценки его действий: участие и организация и руководство.

Еще один удручающий факт — грубейшее нарушение судом Центрального района права

гражданина, в нашем случае В.Вячорки, пользоваться в судебном заседании родным языком, т. е. белорусским, право иметь переводчика на родной язык. На заявленное Вячоркой в суде ходатайство и поддержанное защитой право вести судебное заседание на белорусском языке или приглашении переводчика суд ответил отказом. И только настойчивость участников процесса при повторном ходатайстве заставило судью удовлетворить ходатайство о приглашении в судебное заседание переводчика. Здесь хочу отметить беспрецедентность при разрешении подобного ходатайства. Судья объявила перерыв и ушла в совещательную комнату для разрешения ходатайства. Данный вопрос судей решался целый час, вместо того, чтобы разрешить данное ходатайство, не покидая судебного зала, в течение 1-2 секунд, так как право пользования родным языком — это одно из основных конституционных прав каждого гражданина РБ. Данный шаг суда — это

Ю. Сушко

вопрос для всех граждан — в белорусском государстве Республике Беларусь для того чтобы пользоваться не просто родным языком, а еще и государственным, требуется суд уходить в совещательную комнату и разрешать его в течение часа. Мои ощущения в тот момент — что я нахожусь не в суде Республики Беларусь.

ПЦ «Вясна»

Батькин день — день смеха

Окончание. Начало на стр.1

Правда, по мнению белорусского президента, «предприниматели должны конструктивно работать с властью» — то есть, видимо, платить не только налоги, но и дополнительные контрибуции в пользу государства. Собственно, именно по такой схеме выстроены отношения бизнеса и власти в нынешней Беларуси. Так что повода для иллюзий насчет белорусского либерализма все-таки нет.

Впрочем, пока что Россия и Беларусь движутся к своему слиянию. Главный вопрос — создание единого эмиссионного центра и введение единой валюты. Для этого необходимы изменения конституции и в РФ, и в РБ. Ни российские, ни белорусские политики не хотят этого, поскольку придется проводить ре-

ферендум, а это дело дорогостоящее и с неясным исходом.

Разумеется, что это вопросы далекого будущего. Однако Лукашенко шум вокруг процесса объединения нужен сейчас, поскольку осенью 2001 года в Беларуси будут президентские выборы. Разумеется, что нынешний президент хочет в них победить и старается поднять свое реноме в глазах населения собственной республики. Иногда даже создается впечатление, что весь Союз двух государств задуман для того, чтобы помочь Лукашенко выигрывать выборы. Иначе посол Беларуси в Москве не осмелился бы публично приписывать Беларуси заслуги в создании рабочих мест для России.

Андрей СТЕПАНОВ,
Ольга ПРОСКУРИНА
Gazeta. ru

Як вершыцца несправядлівы суд

Да адміністрацыйнага арышту на 15 сутак за «арганізацыю несанкцыяванага шэсця» ў Дзень Волі 25 сакавіка прыгавораны старшыня БНФ «Адраджэньне» Вінцук Вячорка. Вечарам 29 сакавіка адрозу з залы Цэнтральнага суда лідэра БНФ у суправаджэнні намесніка начальніка Цэнтральнага РАУС сп.Барсукова адвезлі ў спецыялізаваны размеркавальнік МУС па вуліцы Акрэсціна для адбыцця пакарання.

Суд над В.Вячоркам, каторага затрымалі 25 сакавіка на вуліцы Арлоўскай і выпусцілі толькі познім вечарам, пакаўся ў Цэнтральным райсудзе наступным днём, 26 сакавіка. Але судовае паседжанне спачатку было перанесена на 28, а затым і на 29 сакавіка.

У адпаведнасці з заяўленым раней хадатайствам судовы працэс праходзіў у прысутнасці перакладчыка. Аднак з-за заяўленых падчас апошняга судовага паседжання хадатайстваў: далучыць да справы адказ Мінгарвыканкама, у якім не ўказаны ніякі маршрут акцыі 25 сакавіка, па якім дазвалялася б правесці шэсце, і адмову заяўнікаў ад узятых на сябе абавязанняў у сувязі з адмовай у святкаванні 83-й гадавіны абвешчання БНР па заяўленым маршруце; выклікалі ў якасці сведкаў (намесніка старшыні Мінгарвыканкама Міхаіла

Пятрушына і аднаго з кіраўнікоў сталінай міліцыі падпалкоўніка Саланца) — суддзя Наталія Вайцяховіч абвясціла судовае рашэнне ў канцы працоўнага дня. Ахлібшы ўсе хадатайствы, Н.Вайцяховіч абвясціла, што Вінцук Вячорка арыштаваны на 15 сутак за арганізацыю несанкцыяванага шэсця 25 сакавіка.

На заўвагі адваката Сяргея Цурко пра парушэнне нормаў судавытворчасці суддзя не адрэагавала і пасля зачытвання абвінавачвання сышла з залы.

Сбра юрыдычнай камісіі БНФ Уладзімір Лабковіч пасля суда заявіў: «Суддзя груба парушыла заканадаўства тым, што не дала слова адвакату і парушыла правы Вінцука Вячоркі на юрыдычную дапамогу, на карыстанне паслугамі адваката. Яна паказала і сваю некампетэнтнасць, і сваю злыяўнасць пагару законам».

Перад адпраўкай у спецыялізаваны размеркавальнік сам В.Вячорка назваў судовы працэс «правым бязмежжам». «Гэта бязмежа, нахабнае парушэнне працэдур, нахабнае парушэнне маіх правоў і права адваката выказвацца. Усе паўзы і затрымкі якія адбыліся падчас суда, — сведчанне таго, што суддзя атрымлівала бесспярэдыцкія ўказанні ад сённяшняга палітычнага кіраўніцтва Беларусі».

Рыгор БУЯН

Беларусы «асядаюць» на Захадзе

На адыходзячым тыдні стала вядома, што адрозу тры грамадзян Беларусі атрымалі палітычны прытулак на Захадзе: былы студэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі Глеб Сушкевіч атрымаў палітычны прытулак у Польшчы, гомельскі праваабаронца Яўген Мурашка «асей» у Германіі, а былы суддзя Ленінскага раёна Бабруйска Юрый Сушко атрымаў прытулак у Італіі.

Былы студэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі Глеб Сушкевіч набыў тэрытарыяльнае прыстанішча ў суседняй Польшчы 29 сакавіка. Пасля пазалатнага «Маршу Свабоды» ён быў арыштаваны і некалькі дзён правёў за кратамі, пасля чаго адміністрацыя ўніверсітэта выклікала Г.Сушкевіча з алма матэр. Глеб Сушкевіч мусіў

з'ехаць з Беларусі. Па ягоных словах, бліжэйшым тыднем палітычны прытулак у Польшчы атрымае Глеб Догель, а крыху пазней — Антон Лазараў ды Андрэй Валабуеў — усе яны пацяперу пася «Маршу Свабоды» ў 1999 годзе.

Я.Мурашка з'ехаў з Беларусі падчас чарговай спробы гомельскіх уладаў прыцягнуць праваабаронцу да судовай адказнасці за адзін са шматлікіх пікетаў. За акцыю пратэсту Я.Мурашка неаднаразова прыцягваўся як да адміністрацыйнай, так і да крымінальнай адказнасці. У чэрвені 1999 года за арганізацыю сустрэчы са зніклым праз тры месяцы старшынём ЦВК Віктарам Ганчаром быў асуджаны на 1 год зняволення з адтэрміноўкай пакарання на 1 год. Летась падчас «Чарнобыльскага шляху-2000» прайшоў па Гомелі ў чорнай накідцы і з плакатам на шыі «Божа, навошта нам і Чарнобыль, і Лукашэнка?», за што супраць Я.Мурашкі

была распачата чарговая крымінальная справа за неаднаразовае правядзенне несанкцыяваных пікетаў. Пад пераследам аказалася і жонка праваабаронцы — Галіна Арцёмка.

Робачы «Гомсельмаша» Я.Мурашка трапіў пад скарачэнне. Пэўны час Я.Мурашка ўзначальваў Гомельскае аддзяленне БХК, стварыў дзве арганізацыі: «Абарона правоў чалавека» і «Саюз беспрацоўных», якія ўжо ліквідаваны праз суд. Цяпер праваабаронца знаходзіцца ў Баварыі, у невялікім гарадку Эгальсбах, куды думае перавезці ўсю сям'ю. Як перадае «Радзёй Свабоды», Я.Мурашка плануе стварыць «беларускую дыяспору і быць карысным тым, хто зведаў пераслед у Беларусі».

Суддзя Юрый Сушкоў прызначаны на гэтую пасаду А.Лукашэнкам. Першую справу ён правёў так, як загадаў «зверху», і пакараў невінаватых; за год працы Ю.Сушкоў тройчы анпраў-

дваў тых, каго загадалі «засудзіць». Перад выездам у Германію (менавіта там спачатку меркаваў папрасіць палітычны прытулак экс-суддзя) Ю.Сушкоў у праваабарончым цэнтры «Вясна» паведмаў журналістам, што «ў нас прысуды выносяць тры міліцыянты, якія арыштоўваюць людзей, і тры дзяржаўныя асобы, якія асуджаюць».

Увесну 1999 года Ю.Сушкоў вяртаўся на Беларусь — тады якая апавісціны Вяжорыны Савет і ЦВК з Віктарам Ганчарам ладзілі апавісціны прэзідэнцкія выбары. Але надышоў на лепшае не апраўдаліся.

Праз шэсць месяцаў разгляду дакументаў сёлета, 16 студзеня, Юрыя Сушкова прызначылі палітычным уцекачом, надаўшы яму адпаведны статус.

Цяпер былы суддзя знаходзіцца ў Падці, шукае працу. Апрана таго, ён спрабуе арганізаваць дэмакратычны саюз беларусаў у Італіі.

Юрыя ХМЯЛЬНІЦКІ

Антрапалогія а-ля Лукашэнка

29 сакавіка ў Гродне на пасядзе старшын аблвыканкама быў зацверджаны Уладзімір Саўчанка. Для гэтага збіралася пазачаровае сесія абласцкага. Эрзшты, аднаведны ўказ быў ужо падпісаны днём раней, і дэпутатам трэба было толькі падняць рукі пры галасаванні.

Аляксандр Лукашэнка сказаў дэпутатам, што ахвотных было шмат, усіх іх спрадзілі. Але па некаторых узніклі пытанні, і зараз імі зоймуцца кантрольныя органы ды пракуратура. Чвэрць кіраўнікоў, на ягоную думку, увогуле не хочуць працаваць, а «ляжаць на пасадах і нікімі канечнасцямі не выяўляюць жыцця». З імі таксама, маўляў, трэба разбірацца.

У Саўчанка нарадзіўся на Магілёўшчыне ў 1952 годзе, закончыў сельгасакадэмію ў Горах. Прысланы ў Гродна на пасаду першага намесніка старшыні аблвыканкама быў улетку 1999 г. Раней кіраваў калгасам, райвыканкамам і працаваў у Магілёўскім аблвыканкаме. Пасля смерці 4 лютага кіраўніка Гродзенскай вобласці А.Дубоко выконваў ягоныя абавязкі.

На сесіі А.Лукашэнка прачытаў прысутным дэпутатам і чынавенству лекцыю на тэму «свой-чужы». Ён гаварыў аб адрозненнях паміж усходнікамі і захаднікамі і аб агудных асаблівасцях усіх беларусаў. Маў-

ляў, не дай Бог, хтосьці будзе гуляць на гэтых асаблівасцях і пашкодзіць «адзінай і цэласнай», «злепленай» краіне. Развагі сталічнага госьця развіваліся ў наступным накірунку. Так, ёсць свой менталітэт і ў заходнікаў, і ва ўсходнікаў, у каталікоў і праваслаўных, а таксама свае асаблівасці — у палякаў, украінцаў, рускіх і беларусаў. І ўсе гэта залежыць ад «гасподзя Бога» і ад прыроды.

Адначасова Лукашэнка не збіраецца глядзець, у каго якая кроў, і спраўджаць: чыстыя хтосьці беларус ці з дамешкам нейкай крыві. Беларусы, паводле яго, узялі ад рускіх іхні «железны характар», ад палякаў — «ганарлівасць або гонар», ад украінцаў — хітрынку, а ад габрэяў — «магіт». Карачей, так атрымаліся беларусы. Праўда, далей Лукашэнка выказаўся аб чысціні нацыі, нага-

даўшы, што беларусы — «самая чыстая, некрапанутая нацыя», паколькі манголы да нас не дайшлі. Брава! Аказваецца, Аляксандр Рыгоравіч чытае не толькі савецкіх і царскіх гісторыкаў.

А выснавай усяго сказанага было: «выкніце гэта з галавы», бо «ўсе мы — свае». Карачей, аднолькавыя, адным мірам мазаныя.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

ФПБ падлягае ліквідацыі

5-6 красавіка на рэспубліканскай нарадзе, на якую чакаюцца дэлегацыі Міжнароднай арганізацыі працы і нацыянальных прафдэлегацый, Федэрацыя прафсаюзаў падлягае вынік разгляду «беларускага пытання» ў МАП і вызначыцца са сваімі далейшымі дзеяннямі. 8-9 сакавіка Камітэт па свабодзе асацыяцыяў МАП па разгляду скаргі беларускіх прафсаюзаў, атрыманых мінулым летам, зрабіў пяць рэзюмэ заключэнне. Камітэт пацвердзіў наяўнасць ціску з боку беларускіх уладаў на прафсаюзы і «настойліва просіць урад прыняць неабходныя меры для забеспячэння таго, каб такое ўмяшальніцтва далей не паўтаралася». Апошнія словы ў вырашэнні «беларускага пытання» засталася за Адміністрацыйным саветам МАП — вышэйшым выканаўчым органам арганізацыі, які дзейнічае паміж Генеральнымі Канферэнцыямі. Калі беларускі ўлады праігнаруюць рэкамендацыі МАП, то ўжо ў ліпені гэтага года Камітэт па прымяненні канвенцыі ў рэкамендацыі МАП на Міжнароднай канферэнцыі працы пры ўдзеле 170 краінаў свету зноў вернецца да «беларускага пытання». І тады МАП можа ўвесці «спецыяльны параграф» для Беларусі — гэта будзе азначаць далейшую палітычную і эканамічную ізаляцыю.

Дарэчы, нарада 5-6 сакавіка прайдзе за кошт МАП, што — па доктэру А.Лукашэнка №8 — «пагражае закрыццём Федэрацыі прафсаюзаў». Такую заяву 28 са-

кавіка на прэс-канферэнцыі зрабіў першы намеснік старшыні ФПБ Францішк Вітко. Паводле яго, асноўная «мэта доктэра — паставіць пад татальны кантроль усе тры стасункі, якія мы маем з замежнымі прафсаюзнымі цэнтрамі, і ўвогуле, паставіць пад татальны кантроль тое, што робіцца ў кірунку вонкавых прафсаюзных зносінаў. Я кажу аб прафсаюзах там, што гэта мне больш баліць, а ўвогуле гэта датычыцца усіх грамадскіх арганізацый і палітычных партыяў». Нават пазеда прадстаўніка Федэрацыі па мяжу па запрашэнні партнёраў можа стаць падстава для ліквідацыі ФПБ, калі камандзіраванаму прымаючы бок выдасць нейкую суму на кішэнныя расходы, а нехта, груба кажучы, «настук» нашым доблесным органам. Добра ягчы, што ФПБ «не абвінавачвалі ў супраціўленні з замежнымі спецслужбамі». «Але доктэра дае магчымасць у кожным бачышча нацыянальнай бяспекі чужой краіны», — пэсімістычна падкрэсліў Францішк Вітко.

Прафсаюзны функцыянер гаворыць пра рашэнне ўладаў «рэфармаваць» прафсаюзы. «Рэфармаванне ініцыявалі ўлады, а не самі прафсаюзы, якія, згодна са Статутам, з'яўляюцца незалежнай арганізацыяй і любое адміністрацыйнае ўмяшальніцтва ў дзейнасць прафсаюзаў увогуле забаронена», — сказаў Ф.Вітко, падкрэсліўшы, што мэта рэфармавання — «разбіць, раздзяліць адзінае цэлае (ФПБ — Рэд.) на кавалікі».

Рыгор БУЙНІЦКІ

Три дня свободы для вице-премьера

Юлия Тимошенко снова взята под стражу. На свободе — вернее, на больничной койке в частной клинике — она пробыла всего три дня. Но за эти три дня успела сделать многое для свержения режима Леонида Кучмы. В частности, заявила о намерении самой стать президентом Украины. Предвыборные речи ей придется писать на тюремных нарах.

Решение об освобождении Юлии Тимошенко из-под стражи, принятое Печерским районным судом с учетом состояния здоровья подсудимой — врачи обнаружили у нее язву желудка, — стало одной из самых крупных стратегических ошибок президента Кучмы за все пять месяцев его противостояния с оппозицией. Однако ошибку быстро удалось исправить. Лидера «Батькивщины» выпустили из Лукьяновского СИЗО 27 марта. А уже 30 марта поздно вечером в больницу палату пришел следователь в сопровождении трех омоновцев. Он предъявил Тимошенко протокол пленума Киевского городского суда, который удовлетворил протест генпрокуратуры Украины против решения Печерского суда. К протоколу прилагался ордер на повторный арест. Тимошенко отказалась расписываться под протоколом, сославшись на отсутствие в больнице ее адвокатов. Следователь оставил у палаты Тимошенко двух милиционеров, а в палату распорядился пригласить надзирателя-женщину. К Тимошенко никого не пускают, и ей запрещают говорить по телефону. Как только Юлия Тимошенко выздоровеет, ее снова отправят в тюремную камеру.

Но будет уже поздно. За несколько дней свободы Тимошенко (напомним — бывший вице-премьер по ТЭК, обвиняемая в коррупции, подлоге документов и злоупотреблении служебным

положением) развила бурную деятельность. Выйдя из-за решетку, она в один момент стала национальной героиней и живым символом борьбы с правящим режимом. С ней, как с лидером объединенной оппозиции, согласились встречаться премьер-министр страны Виктор Ющенко (намерен обсуждать с ней судьбы родины). Что же говорить о представителях ПАСЕ, инспектирующих права человека на Украине? Тимошенко уже внесла свою лепту в их доклад. В покоях «Медиком» с ней встретилась представитель мониторингового комитета ПАСЕ Ханне Северинсен, от оценки которой ситуация на Украине на ближайшей сессии ПАСЕ будет зависеть, останется страна в европейском сообществе или будет исключена за нарушения прав человека. Вывод, который сделала г-жа Северинсен после 40-минутной встречи с Тимошенко, оказался предска-

зуюм — «уже наступил поворотный момент в государстве, и развитие событий может пойти в любом направлении, как в позитивном, так и негативном». По словам самой Северинсен, ее разговор с Тимошенко «показывает на содержание доклада». В нем обязательно будет отражено, что Ханне Северинсен «услышала от оппозиции, от правительства, от власти, а также лично от Тимошенко».

Но самый большой сюрприз Кучме Тимошенко преподнесла лично — она вышла на 10 минут к ожидавшим ее журналистам и заявила, отвечая на один из вопросов, что отныне не исключает своего участия в досрочных президентских выборах, которые, по ее мнению, обязательно состоятся. Тем самым возможный расчет президентского окружения на то, что, получив свободу после полутора месяцев содержания в одном из худших киевских СИЗО, Тимошенко постарается как можно быстрее покинуть страну, не оправдалась. Глава партии «Батькивщины» явно «поймала волну» и теперь постарается выжать из своего статуса жертвы политических репрессий Кучмы максимум политической же выгоды. Чего стоит одно ее заявление о том, что уже в субботу она упакует все свои загранпаспорта и отправит их в Генпрокуратуру, чтобы у президентского окружения пропала всякая надежда на то, что она по-

кинет Украину. «Я не уеду ни живой, ни мертвой», — тихим, но уверенным голосом заявила Тимошенко.

Удастся ли лидеру «Батькивщины» в ближайшее время выйти на свободу, сказать трудно. Политически она представляет огромную опасность для государства и вполне может выиграть президентские выборы, если оппозиции каким-то чудесным образом удастся добиться их досрочного проведения. Если с ее умом, темпераментом, хорошим украинским и завидной расчетливостью Тимошенко удастся получить доступ хотя бы к одному национальному телеканалу, судьба Кучмы будет действительно предопределена. Это понимают ее коллеги по «Батькивщине» и Форуму национального спасения (видимо, это понимают и в Киевском горсуде). Именно на Тимошенко разозленная оппозиция могла бы сделать ставку как на единого лидера. Не случайно Тимошенко, восстанавливая по мере сил растраченное в застенках здоровье, уже почти завершила работу над программой действий Форума национального спасения. Писать ее она начала еще в Лукьяновском СИЗО, а завершить фундаментальный труд должен будет примерно через две недели (наверное, снова в СИЗО).

Впрочем, основная суть его уже известна. Как заявила Тимошенко, в ее программе две части. В первой определяется, как «демократическим путем убрать режим, не дающий нормально развиваться Украине», а во второй — «как построить в Украине цивилизованное, свободное, зажиточное общество». Обе они, как убеждена бывший вице-премьер, будут поняты и поддержаны обществом, уставшим от власти Кучмы.

Gazeta.ru

Милошевич арестован, его помощник напился, а дочь стреляла из пистолета

Министр внутренних дел Сербии Душан Михайлович утром в воскресенье сообщил агентству Associated Press, что бывший президент Югославии Слободан Милошевич, укравшийся в последние дни в своей резиденции, был арестован, причем для этого не понадобилось новой спецоперации, к которой готовилась сербская полиция.

Милошевича увезли на специально оборудованной машине под конвоем в центральную тюрьму Белграда. Бывший президент при задержании не оказывал сопротивления, говорит в заявлении МВД Югославии. По словам Михайловича, Милошевич будет помещен в любую свободную камеру.

Тем не менее, незадолго до ареста на территории резиденции прозвучало несколько выстрелов. Как сообщает корреспондент ИТАР-ТАСС в эфире телекомпании НТВ, это стреляла из пистолета дочь Милошевича Мария. По предварительным данным, никто не пострадал.

Также стало известно о том, что наибольшее сопротивление

Кук заявил, что «как бы ни разворачивались события в Югославии в ближайшие часы, очевидно, что игра для Милошевича окончена». Британский министр выразил надежду, что Милошевич предстанет перед судом в Гааге даже в том случае, если ему будут предъявлены обвинения и в самой Югославии. По словам Робина Кука, «его не волнует, будет ли экс-президенту Югославии предъявлено обвинение в коррупции в Сербии, однако после этого ответственные за преступления сербы должны быть переданы в Гаагу, так как лишь Гаагский трибунал должен судить военных преступников».

НАТО приветствовало арест Слободана Милошевича. В официальном заявлении альянса выражается надежда, что С. Милошевич будет передан международному трибуналу в Гааге. Как сообщает ABC News, вместе с тем НАТО ожидает от властей Сербии разъяснения относительно того, какие именно обвинения ему будут предъявлены. По мнению министра иностран-

при задержании оказал помощник Милошевича Синиша Вучич — один из лидеров движения «Югославские левые», возглавляемого женой Милошевича Мирьяной Маркович. Он «в пьяном виде пытался руководить личной охраной Милошевича». По некоторым сведениям, Вучич задержан.

Душан Михайлович утверждает, что Милошевич был арестован не с целью выдать его международному трибуналу ООН, а для того, чтобы расследовать его деятельность и судить по законам Югославии.

Один из помощников Милошевича Бранислав Ивкович подтвердил информацию об аресте и сказал, что бывший президент сдался добровольно для «законного разбирательства».

Президент Франции Жак Ширак выразил удовлетворение арестом Слободана Милошевича. Тем самым, по мнению французского президента, «власти Югославии подтвердили свою приверженность демократическому пути развития». Более того, Ширак отметил, что «это» — «важный шаг в процессе разрушения анахронической авторитарной концепции руководства в Югославии, олицетворением которой долгое время был Милошевич». Как отмечает президент Словении в своем официальном заявлении, только отказавшись от великодержавной политики, которую проводил в жизнь С. Милошевич, Сербия сможет вернуться в состав демократических государств Европы. М. Кучан выразил надежду, что С. Милошевича передадут трибуналу в Гааге. В 1991 г. именно Словения первой вышла из состава Югославии и в ходе 10 дней боев с армией СФРЮ добилась независимости, сообщает ABC News.

По материалам информационных агентств

«Теневая» пресса в Китае

Теневая экономика, вызывающая хроническую головную боль в большинстве стран с переходной экономикой, для Китая, судя по всему, особая проблема не представляет. То ли проблемы такой не существует, то ли нет достоверной информации... Зато весьма актуален там вопрос «теневой» прессы — не то чтобы крупной оппозиционной, однако уже вышедшей из-под жесткого контроля со стороны государства.

Десять лет назад в стране вообще не было негосударственных средств массовой информации. Нет их, в принципе, и сейчас. Хотя наряду с такими монстрами коммунистической пропаганды, как газета People's Daily (орган коммунистической партии), начали возникать коммерческие издания, при ближайшем рассмотрении они оказываются не частными и даже не корпоративными, а квазигосударственными медиа, создан-

ными, например, при местных федерациях инвалидов. Тем не менее, если говорить о контроле со стороны неусыпного министерства пропаганды, то положение в этих структурах нечего и сравнивать. Это министерство каждую неделю издает специальные циркуляры, в которых детально прописывается, как нужно освещать те или иные события, вплоть до рекомендации по употреблению соответствующей лексики. Так, например, именно министерство указывает, что определенную сексу предпосылительнее называть «повернутой», а не «запрещенной». Видимо, для пущей объективности и в целях повышения профессионального мастерства журналистов. Для чисто государственных СМИ эти циркуляры являются не догмами, а руководством к действию, а вот в коммерческих изданиях до сведения журналистов они вообще обычно не доходят. «Мой редактор никогда не говорил мне о существовании подобных инструкций. Это же просто абсурд! Мы никогда не согласились бы работать в таких условиях» — это резкое заявление, как и большинство ему подобных, было высказано одним из независимых журналистов на условиях строгой анонимности.

В стране сейчас насчитывается более двух тысяч изданий, и у сотрудников министерства нет физичес-

кой возможности контролировать каждый номер и диктовать свою политику каждому журналисту. Тем более что в условиях самокupoулаемости, на которых сейчас работают все китайские СМИ, даже партийные органы оказываются материально заинтересованными в достаточно острейших материалах, способных поднять рейтинг издания в глазах читателей и рекламодателей. Именно так произошло со статьями независимого журналиста Гао Квинронь, посвященными схемам отмывания миллионов долларов в одной из китайских провинций. Их в 1998 году напечатала во многих влиятельных газетах, включая People's Daily. А сам г-н Гао даже выступил со своими разоблачениями на заседании центрального дисциплинарного комитета компартии. Ни опровержения, ни судебные иски о защите чести и достоинства по поводу этих статей так и не последовали. Правда, сейчас Гао Квинронь отбывает 12-летний срок в одиночной камере по обвинению в коррупции, подкупе свидетелей и фабрикации доказательств. Судебное разбирательство по его делу проходило при закрытых дверях, и многочисленные юристы и независимые журналисты, готовые опровергнуть предъявленные коллеге обвинения, так и не смогли попасть в зал суда.

И все же за последние годы «теневая» пресса в Китае смогла привлечь внимание общественности к целому ряду проблем, которые официальными СМИ полностью игнорировались. Прежде всего, это касается эпидемии СПИДа, которого в Китае до самого последнего времени «не было» точно так же, как в Советском Союзе не было секса. После настоячивых расследований независимых жур-

налистов официальной власти пришлось признать, что статистика по распространению этого заболевания просто-напросто замалчивалась. В то время как размах этой эпидемии, особенно в отдельных провинциях, принял поистине угрожающие масштабы.

Немало резонансных статей появилось в независимой прессе и на тему полицейских пыток. История человека, которому в полиции отрубили язык за то, что он осмелился критиковать порядки в местной школе, обошла многие издания. Правда, пока что она привлекла повышенное внимание лишь со стороны западных правительств. Их же очень заинтересовали и публикации в деловом журнале Caijing о манипуляциях китайского правительства на внутреннем фондовом рынке. А для многих китайских читателей водоразделом между зависимой и независимой прессой стало освещение недавнего взрыва в одной из школ китайской провинции Цзянси. Официальные СМИ сообщали, что как минимум 42 человека погибли, а десятки получили ранения в результате теракта, тогда как независимые журналисты утверждали, что взрыв произошел в процессе незаконного изготовления детьми праздничных фейерверков.

Изменения, произошедшие в китайских средствах массовой информации, большинство местных журналистов считают необратимыми. Поэтому, если не заходить за опасную черту, как это сделал Гао Квинронь, «теневым» журналистом в Китае быть не так уж и плохо. Можно при этом даже оставаться свободным. По крайней мере, условно.

Оксана ПРИХОДЬКО
«Зеркало недели»

Посетителей святилища охватила паника: 30 человек раздавлены насмерть

В результате паники, вспыхнувшей среди посетителей святилища в пакистанском городе Пакбаттан Шариф (Pakbatan Sharif), 30 человек погибли и около 100 получили ранения, сообщает CNN.

В субботу вечером верующие, пришедшие на поклонение к захоронению святого по имени Баба Фарид Шакаргант (Baba Farid Shakargang), внезапно оказались охвачены паникой и кинулись к выходу из святилища, в результате чего в воротах возникла давка, повлекшая человеческие жертвы.

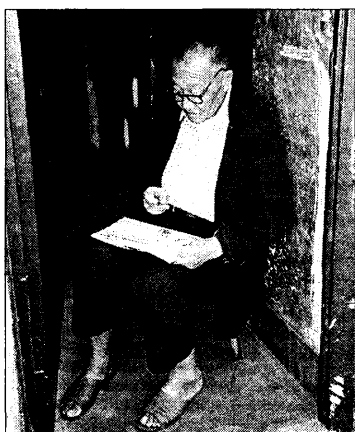
Полицейские, присутствовавшие при этом, не знают, что послужило причиной паники. По

словам стражей порядка, они пытались остановить бегущих, но не смогли. Власти города назначили расследование происшествия.

Раненые были доставлены в местную больницу. Состояние 35 из них тяжелое. Врачи жалуются на острую нехватку донорской крови.

Город Пакбаттан Шариф расположен в 250 милях к югу от Исламабада.

Куль святых весьма распространен в Пакистане, и в годовщину смерти какого-либо из них его усыпальница как правило привлекает к себе тысячи паломников.

Рэзервацыя Беларусь

Сакрат ЯНОВІЧ

З Мінска я вярнуўся ў першай дэкадзе снежня. Удзельнічаў у Трэцім міжнародным кангрэсе беларусістаў, імпрэзе досыць ідэтычнай з Кангрэсам культуры польскай, на які таксама паспеў. Кангрэс беларускі быў зусім іншы, бо быў нежаданы для лукашэнкаўскай улады.

З'ехалася на яго з Еўропы і свёту няшмат энтузіястаў беларускай культуры, магчыма, уладзе не выпадала іх адганяць, тым болей, што гэта не мела ўнутранага палітычнага значэння. На ўсялякі выпадак масовая прэса, радыё і тэлебачанне не прамоўлілі і паўслова на тэму гэтай падзеі. Нібыта адбываўся не варты грамадскай цікавасці вузкаспецыяльны зезд галоўцаў канарэс.

Розніца паміж мінскім і варшаўскім кангрэсам набірлася даволі многа, хоць абодва ўпадобляліся сваім афішыйна-прафесарскім характарам. У Мінску было халодна і голадна, што я выправіў у Варшаве, у цёплым гатэлі з акуртаным рэстаранам. Але і браты палікі не пералылі мой выступ. На мінскім форуме так добра не было, не далі мне давесці вынавы аб польскай літаратуры беларускай як апазіцыі да савецкай беларускай літаратуры. Сланікаваны прэзідыум адрэзаў пасля мяне даў голас нейкаму апантанаму пенсіянеру-энкавядысту, па знешнім выглядзе — выкапаны Берыя, які з фанатызмам у вачы накручваў бітую гадзіну пра знешніх і ўнутраных ворагаў і абарону міру ў свеце, відавочна, пад вяршэнствам Расіі. Грозна зыркаў пры гэтым у мой бок, а ў канцы ўстаў і выйшаў, трансуючы дзяржава.

Не бачачы на такім узроўні сэнсу ў дыскусіі ў застрашанай аўдыторыі, вывез я з Мінска ўразівае мяне перакананне, што Рэспубліка Беларусь не ёсць народнай дзяржавай, гэта значыць беларускай. З мноства пачобных размоваў я зразумеў, што Рэспубліка Беларусь нават сацыяльна не ёсць Рэспубліка Беларусь, а ўяўляе толькі ўнікальную рэзервацыю, у якую зліцеліся рускамоўныя кадры Савецкага Саюза з Эстоніі, Латвіі, Літвы, а таксама часткова з Украіны і дзесяці з Азіі.

Рэспубліка Беларусь — гэта пасавескі сметнік, «адстойнік», нейкі від шамба. У верхнім шэроўне яе ўлады амаль няма беларусаў, нават тых, найвярнейшых з верных. Прэм'ерам урада стаў расіянін, міністрам замежных справаў башкір (маецца на ўвазе Латыпаў, які цяпер узначальвае Савет Бяспекі. — Рэд.) і г.д. Нічога падобнага не здаралася ў савецкія часы, да іншага безумоўна абавязваў нацыянальны знак. Тады найменш хоць прыкідваліся ў гэтых адносінах, цяпер такой патрэбы няма — бо як Рэспубліка Беларусь ёсць незалежная, дык выбірае ў сябе, што захоча.

Пасавескі сметнік

Сітуацыя тыпу «адстойнік» тлумачыцца многае. Так зборная прагназных адусюль савескіцаў і не мысліць кіраўца інтарэсамі апанаваных ім краіны і народа. Гэтыя акупанты занепакоены толькі ўласным лёсам. Рабавікі. Іх цікавіць адно: утрыманне пры ўладзе, захаванне сваіх пасадаў. Што можа гэтым пагражаць? Літаральна ўсё, таксама і кантакты эканамічныя. А ўжо найбольш — беларуская нацыянальная культура, якая — як кожная нацыянальная культура — дае ўсведамленне ўласнага лёсу і ўласнай годнасці.

У выпадку Беларусі выйсканей той культуры ёсць надзвычайная простая справа — дастаткова яе

не падтрымліваць. Рэч у тым, што беларуская нацыя ў еўрапейскім разуменні тут не існуе. Не здолела ўсталявацца на роўных з іншымі суседзямі. Была, уласна кажучы, расстраляная ў чорныя 30-я гады (здараліся ночы, калі вялі на забой за раз некалькі дзесяткаў вучоных і пісьменнікаў, якіх выягвалі з казематаў мінскай амерыканкі). Беларусіну даўно выпхнулі на ролю нейкай абрадавай мовы. У практыцы ўлады апроч таго яна стала мовай дыверсантаў і шпіёнаў, якіх хапаюць на гэты просты беларускі кручок эміграцыйна асродкі.

Гаворка не ідзе пра агульнае веданне мовы, бо яно ў пераважнай частцы грамадства існуе. Гаворка ідзе пра іншае — што беларускіна выстаўлена ў раздзел мёртвых моваў, непатрэбных у будзённым жыцці, падобна як царкоўнаславянскай у праваслаўных. Купіў я ў «легантаннай краме мінскай напамініці жонцы — бурштнявую брошку і шаўковы шарф. Тое і другое прадавалася ў розных аддзелах, але не было праблемы з разуменнем беларускіна, была затое праблема з якасцю асудзі (у першым выпадку прадаўшчыца знервала, а ў прыслала ўзамен маларазвітую калыжанку, бо стаіць там «чудак такой-то»). Але і тое добра, што не затэлефанавала да КДБ, хоць і магла. Мой масовы прыяцель, які мяне суправаджаў, чамусьці стараўся давесці бабам да разумення, што я з Польшчы. Ці дзеля ўзаконення гэтай публічнай беларускіна (што не па-руску), ці дзеля падвышэння рангу самога беларускага слова. Маўляў, слухайце, з Польшчы чалавек, а як па-беларуску ладна балбоча. Халера яно ведае, таго прыяцеля...

Ненавідзіць у Мінску беларускую мову — і ўсё. Бялеюць ад шаленства. А тых тысяч прафесараў-патрыятаў пагоды не робіць. Яны зростылі ёсць патрыятамі паміж сабой, ва ўласным вузкім коле, бо з жонкамі ці каханкамі ўжо не маюць адвагі млівацца па-беларуску, былі б хутка выгнаны са спальні! Прэч з вачэй, хам нейкі! Беларуска мова прызнаецца як мова літаратурнага занятку, для хлеба. Нічога больш, ніякая гэта не свецкая мова і не «вяршыня мары».

Са мной ледзь не быў інфаркт, калі канчаткова ўпэўніўся, што не існуе школы з беларускай мовай навучання. Так, для віду тут і там ёсць пара сельскіх школ, названых беларускімі, але ў іх ніхто і не заікнецца па-беларуску. Ведаю, што гэта азначае, бо ў нас, на Беласточчыне, цалкам падобна, і значыць, у найбліжэйшае дзесяцігоддзе не пацешу тут беларускіна. Няма нацыянальнай, няма, няма, зацікавіліся.

На сярэдняй ступені ніколі і не вучылі па-беларуску. Не кажучы ўжо пра школу вышэйшую. Гэта чужыца ў мелодыі выказванняў маіх суседзяў — Божа, як жа яны пакуюць з тым беларускім высяўленнем. Пот лямца струменямі. Для іх гэта мова чужая.

Беларусаў утапіла змянінне

этнічнага кантынгенту сялянства, горад для іх быў заўсёды варожы. А ўслед за тым — ліквідацыя школы з беларускай мовай навучання, ад пачатковай да ўніверсітэцкай. Да частковых выключэнняў належаць нацыянальна свядомыя беларусы.

Палігон Пуціна

На той вялізны звалішчы адходзя свавольства, у якую ператварылася Рэспубліка Беларусь, насычанай рознай ушакіскай наменклатурай, а таксама рэшткім скарачонага афіцэрства з былых савецкіх арміяў, што сталі ў Германіі, Чэхаславакіі і Венгрыі, не можа адбывацца нічога, што ажыўляла б гэтую тэрыторыю. Тут усё горшай і горшай, і будзе горшай, аднак — згодна логіцы прыбыцця — усё лепей. Бо што б значыла ажыўленне ў Рэспубліцы Беларусь? А тое, што паступова да ўлады даходзілі б аўтакраты. Еўропа не можа зразумець, што робіцца з той Беларуссю, што гэтак адназначна яна праца да самаізаляцыі. Але паставу бачна, як на далоні, — на што гэтым уладам гаспадарачая і палітычная актыўнасць? Дзе і калі акупант калаціць пра развіццё акупаванай тэрыторыі?

Для Расіі такі сусед вельмі зручны. Апроч відавочнай страцічнай карысці, Беларусь дае выкарыстанне сябе шматфункцыянальна, наперад за ўсё ва ўнутранай палітыцы. Яна выдатна лагодзіць электрату старога веку, які сумее па адбудове СССР (адсюль бяруцца вяртанні савецкіх гімнаў, а Лукашэнка пайшоў і далей — да сталінскага герба і сцяга). У разе пільнай патрэ-

арду, якая дасканала ведае, што хлеб ёсць з ягонай рукі.

Можна і трэба раздумваць, як доўга прабудзе ў Еўропе гэтая дзірка пад назвай Рэспубліка Беларусь. Досвед падказвае, што доўга! Найпершай падставай ёсць тое, што на гэтай тэрыторыі не існуе паўнаўвартаснай тытульнай нацыі, а ёсць толькі злепленыя насельніцтва. Гэтую акалічнасць адзначаюць лукашэнкаўцы, гібербалічна множачы — амаль да сотні — колькасць нацыянальных меншасцяў (часам экзатычных, прыкладам, карэйцы). Гэта мае на мэце падтрыманне псіхалагічнай матывіроўкі, што ўладу на Беларусі можна здзяйсняць выключна ў расійскім варыянце. Замочваецца факт, што гэтыя меншасці ў дзесяцімільённай дзяржаве часцяком налічваюць пару сотняў ці некалькі тысяч асобаў, напрыклад, бураты. Даве найбольшыя нацыянальныя меншасці — палкі і рускія — агульна складаюць 14 працэнтаў.

Край, які дзякуючы такой уладзе існуе выключна як адміністрацыйная адзінка без усведамлення галоўнай асаблівасці — нацыянальнасці, не можа быць аб'ектам міжнароднага жыцця. Ператвараецца ён у гняздо суседніх сіл, у палігон. Бо што значыць сёння быць Беларусам? Значыць вельмі мала: быць уладаром уласнага аргумента са знакам Рэспублікі Беларусь. І нічога болей — ніякага паніяна ад гісторыі, мовы, культуры. Цалкам нуль! Такі чалавек — разнавіднасць расіяніна — і не падазрае пра істэнне вялікай уласнай нацыі. Ён — тыповы «савок»,

Сакрат Яновіч — званы беларускі і польскі літаратар, грамадскі дзеяч. Абарона беларускай мовы на Беласточчыне, дзе нарадзіўся і жыве ў Крынках. Аўтар кніг прозы на беларускай мове: «Загоны», «Сярэбраны яздок» (прывесчана Кастусю Каліноўскаму), «Самасей», «Сцяна» «Дзённікі». Аднаў шмат гадоў журналісцкай працы беларускаму штотднёвіку «Ніва». Прапануемае ўвазе чытача з'яўляецца аўдыёзапісам у выданні «Gazeta Wyborcza» 29 сакавіка бягучага года. Яно апылае болю, бо напісана чалавекам, для якога Беларусь і беларуская культура — каштоўнасці, якімі адукацыйна жыццё.

стаў, часцяком дамінуючых у буйнагажных выданнях. Яе асноўнае гняздо — сталічны Мінск, па-за ім яна амаль не выступае.

Мінск — тыповая каланіяльная метраполія, пазбаўленая традыцыйных прадмесцяў, розка ўзрастаючая панельнымі будынкамі ў голым полі, нічый нязваны кантынен. Двухмільённым горад у амаль дзесяцімільённай краіне. Будавалі яго ў канонах дзесяткі найбуйнейшых гарадоў усяго Савецкага Саюза, забяспечылі ўсім, што мела Масква: метро, аздобленае мармурам, шырокія праспекты, кіламетры афішыйных гмахоў, залітыя няроўным асфальтам траўтары, вялікія паркі з суботне-нядзельнай інфраструктурай. Гэтая архітэктанічная цэласць прысцэпа, а не вызольвае чалавека. Гэтак хіба дзейнічаў на сваё насельніцтва старажытны Рым.

Тут першы выхад апазіцыі ў 1990 годзе за Гарбачова нагадаў акварыум з шліхетнымі відамі рыбак, больш прыдатных, каб на іх падзівіцца, чымсьці да смажання. З прыходам Вялікага Хама акварыум гэты вылі да д'ябла ў вялізнае балота, куды час ад часу закідаюць з сажалі розных прасіякоў — то гэта карась, то шчупак і акунь, усяля-

якім удаецца ўмкнуць з Каўнаса ці Рыгі таямнічымі каналамі.

Зараз у Рэспубліцы Беларусь можна са свечкай шукаць беларуса на ўрадавай пасадзе. Лукашэнка гэта задавальняе, бо ніхто з тых намагаў не будзе капач пад ім дол. Можна казаць пра ўладу афрыканскага тыпу, калі лічацца касы і верны гарнізон. Апазіцыя ўспрамаецца з пэўнай талерантнасцю, як нешкадлівыя лямантоўцы, якія, дарэчы, пасуюць да еўрапейскага ўзору. Палітычны фальклор. Бясплатна выконваюць тым самым неабходную для рэжыму працу, служачы за жывы доказ дэмакратызму Лукашэнка (мог бы іх пазабавіць дзе ў равах за Мінскам, і ніводзілі сабака пра іх бы не прыпомнілі). Заб'ю трохі небеспаспешных апазіцыянераў — і нічога, ціша на зоркавым небе Еўропы (Ганчар прапаў, генерал Захаранка знік на такі прыклад).

Стаўкай ёсць змяршчэнне беларускай нацыі. І гэтак у прынцыпе сталася. А на не астанках можна колкі заўгодна кракаць і шукаць вінаватых гэтага нацызма-бояства. Як прыставіць каму прасе да геніталій, дык прызнаецца ў такіх рэчах і красомочна пацвердзіць аб сваім незвычайным забойстве.

бы якая-небудзь поспеху заўжыць можна бліскаўцы СБіРам, гэтак званым Саюзам Беларусі і Расіі. Ёсць, зразумела, і немалая рызыка, але Пуцін уладуе справу так, абы не дайшло да шчыльнай інтэграцыі Беларусі з Расіяй. Ні з аднаго толькі погляду на непатрэбны эканамічны цяжар гэткага канфічнага паглынання гэтакага музейнага прадпрыемства. Беларусь адносна Расіі будзе дадаткова як тадаваўшчы ўсялякага бальшавізму, небяспечнай заразнай зонай. Крэмыль не жадае дзяліцца ўладай з тымі, хто праіграў у Эстоніі ці Латвіі. Няхай нянычцы з імі Лукашэнка, пакуль яны не высадзяць яго з сядла. А што высадзяць, дык гэта пэўна.

Падыходзячы да праблемы з другога боку, бачна, што без іх, без тых палітычных валацуг, Лукашэнка не ўтрымаўся б. Таму мусіць ён мець адданую яму

пазбаўлены ведаў аб свеце.

Беларусь як паніяне геаграфічна-адміністрацыйнае прабудзе ў такім стане на ўсю даўжыню білагічнага жыцця гэтых пасавескіх намагаў. Чаму менавіта тут ім гэта добра? Ніхто іх не штурхае. Яны нешта нейтральнае для мясцовага люду, звыклага да заўжды прысланай вярхоўнай улады. Узбунтаваліся, калі б былі сапраўднымі беларусамі. Але не ёсць.

Народ ведае сваё

Час узгадаць пра апазіцыю. Уласна ёсць яна лустэркавы адбітак рэжыму (згодна з законам псіхалогіі). Яе колькасць першапачаткова не перабольшвала дзюх тысяч чалавек, які правіла мінскіх інтэлігентнаў, што прыкладна адпавядала накладам выключна беларускамоўнай прэсы (без украпінаў рускамоўных тэк-

кая платва, сонныя карпы.

Лукашэнка адзіўніў мяне, здавалася б, самабойным панажэннем апазіцыянераў, выкідаючы са збітымі мордамі нядаўніх служак. Але ён ведаў ад пачатку тое, чаго ніхто нашых краях не ведаў: прайграць можа нават Мілошавіч, бо правіць усё ж нацыяні, сербамі, але ніколі не прайграе ён, Лукашэнка, бо правіць дзесяцімільённым НІКІМ, стрававальнымі трактатамі.

Апазіцыя лезе са скур, былыя міністры і дэпутаты рэгулярна ладзяць шматтысячныя шэсці па праспектах Мінска, але нічога з гэтага не вынікае. Народ ведае сваё: што параша, адштурхнуце ад карыта, вышчы і галосіць. І гэта займае чэрнь. Людзі не дадумваюцца, ды і на што ім, што ўсё гэты лямант не толькі авантура вышугнутыя за каўнер, але прызначаны і для таго, каб ачысціць месца калетам з Балтыі,

Лукашэнкаўцы ўрэшце пасябравалі з розумам і на Трэці міжнародны кангрэс беларусістаў далі ў апошнюю хвілінку вялікі актывы зал Беларусі Акадэміі навук. Няхай, маўляў, сабе парадуюцца. Рэкламы не маюць. За вокнамі шуміць сталічны Мінск, які б яшчэ болей здзіўіўся б гэтай імпрэзе. Таму, што яшчэ ёсць ажыўлены тыпы, якіх усур'ёз цікавіць выкапаныя беларуская культура. У Расіі да сёння няма ніводзіна кафедры беларускай філалогіі, а ў Польшчы іх тым часам аж чатыры!

Расіяне не прызнаюць існавання беларусаў. Ніколі не прызнавалі. Лукашэнка для іх у цэлым не беларус. Толькі рыкаючы дыназаўр з мінулай эпохі. На разе — карысны.

Мінск — Крынікі, снежань 2000 — студзень 2001, *Gazeta Wyborcza* (пераклад з польскай мовы)

Ці ёсць у Беларусі каровіна шаленства?

Прыкладна ў сярэдзіне красавіка ў Беларусі ўпершыню пройдуць даследаванні па выяўленні сярэдніх рагатаў скаціны губкавай энцефалітаў — каровінага шаленства.

Распаўсюд гэтай хваробы ўжо не адзін год турбуе сельскія гаспадаркі Еўропы, а сапраўднае эпідэмія каровінага шаленства ахапіла з дзесяткаў краін кантынента. Справа ў тым, што калі ад таксама сумна вядомага яшчур звычайна гіне маладняк, а дарослая жывёла — толькі пры злаякасным працяканні гэтай хваробы, то шаленства вядзе да стопрацэнтавай смерці быдла. Да таго ж ёсць небяспека заразіцца чалавеку. Праз ужыванне мяса хворых на шаленства кароваў людзі могуць прыдбаць хваробу Крэйцфельда-Якаба (гэта невылечнае паражэнне нервовай сістэмы, якое цягне за сабой прагрэсуючую дуроту і паражэнне ўсіх функцый галаўнога мозгу). І выпадкі таго ж захворвання людзей у Беларусі былі.

Ва ўмовах еўрапейскай эпідэміі каровінага шаленства напрыканцы мінулага года ў Беларусі навукова-даследчым інстытутам эксперыментальнай ветэрынарыі была створаная лабараторыя вірусных і пры-

ных інфекцый, а ў сёлётам савакіў тут распачалі падрыхтоўку да правядзення даследаванняў губкавай энцефалітаў. Пра іх гаварылі на працягу некалькіх гадоў, але ўсё адкладалі. Аднак з абвешчанням энцефалітаўнай эпідэміі ў Еўропе з імі вырашылі прыспешыцца. Тым больш што ў лютым у Беларусі быў такі зафіксаваны, адно што адзінак, выпадак падзэрвання на сімптомы каровінага шаленства.

Паводле вымогаў міжнароднага эпідэміялагічнага бюро, у кожнай краіне на губкавую энцефалітаўную мусіць правярацца 0,01% ад усяго пагалоўя кароваў на ўзросце ад 3 гадоў (справа ў тым, што інкубацыйны перыяд хваробы доўжыцца болей за 3 гады). Для Беларусі гэтыя 0,01% — 25 кароваў. Зараз адмысловыя пробы мозгу жывёлаў узятыя на мясакамбінатах па ўсёй тэрыторыі Беларусі, бо што цікава, дыягназ на каровінага шаленства можа быць вызначаны толькі па смерці каровы. Праз некалькі тыдняў НДІ эксперыментальнай ветэрынарыі ўжо будзе мець магчымасць паведаміць, ці ёсць у краіне каровіна шаленства.

Кіраў МАНУЙЛА

Запачычыліся болей 1 трылёна рублёў

Знешняя крэдыторская запачычанасць беларускіх прадпрыемстваў за тавары, работы і паслугі перавысіла 1 трылён рублёў. Як паведаміла міністэрства статстыкі і аналізу, калі на 1 студзеня 2001 года запачычанасць складала 959 мільярдаў 989 мільянаў рублёў, то на 1 лютага — 1 трылён 23 мільярды 175 мільянаў рублёў (846 мільянаў долараў ЗША ў пераліку па афіцыйным курсе на той дзень), што на 6,6 працэнта больш у аб'ёме чым на 1,7 працэнта — у супаставі.

Больш за ўсё беларускіх прадпрыемстваў вінаватыя краінам СНД — 580 мільярдаў 332 мільянаў рублёў (56,7 працэнта ўсёй запачычанасці), у тым ліку Расіі — 561 мільярд 200 мільянаў (54,8 працэнта), Украіне — 14 мільярд 672 мільяна, Малдове — 1 мільярд 696,6 мільяна, Казахстану — 825 мільянаў. У агульным аб'ёме запачычанасці беларускіх прадпрыемстваў расійскім на долю запачычанасці за газ прыпадала 24,9 працэнта, за электраэнергію — 5,2

працэнта.

У запачычанасці прадпрыемствам краінаў па-за СНД (442 мільярды 843 мільянаў рублёў) 21,3 працэнта прыпадала на запачычанасць Літве (94 мільярды 227 мільянаў рублёў), у асноўным за электраэнергію.

Паводле звестак міністэра, знешняя дэбіторская запачычанасць за тавары, работы і паслугі на 1 лютага складала 410 мільярд 67 мільянаў рублёў (339 мільянаў долараў у пераліку па афіцыйным курсе на той дзень), што ў 2,5 раза менш за крэдыторскую запачычанасць. Больш за ўсё беларускіх прадпрыемстваў вінаватыя прадпрыемствы краінаў СНД — 210 мільярд 273 мільянаў рублёў (51,3 працэнта ўсёй запачычанасці), у тым ліку Расіі — 186 мільярд 917 мільянаў (45,6 працэнта), Украіне — 12 мільярд 649 мільянаў, Казахстан — 3 мільярд 696,3 мільяна, Азербайджан — 1 мільярд 833 мільяна.

Дамітрый УЛАСАЎ, БелаПАН.

Донары апасаюцца жорсткіх штрафаў

Дэкрэт прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 12 сакавіка № 8 «Аб некаторых мерах па ўдасканаленні парадку атрымання і выкарыстання замежнай бязвыплатнай дапамогі» хадзі і не тычыцца непасрэдна праекта Міжнароднай фінансавай карпарацыі (МФК) «Развіццё малага і сярэдняга бізнесу ў Беларусі», аднак выклікае ў прадстаўніцтва МФК «пэўную заклапочанасць». Пра гэта заявіў БелаПАН кіраўнік прадстаўніцтва МФК у Беларусі і кіраўнік праектаў тэхнічнай дапамогі Карл Дагенхарт.

Паводле яго словаў, згодна з адной з фармулёвак дакумента, яго дзеянне «не распаўсюджваецца на тэхнічную дапамогу і іншыя віды замежнай бязвыплатнай дапамогі, прадстаўляемыя па праектах і праграмах, ухваленыя прэзідэнтам або ўрадам Рэспублікі Беларусь». МФК, будучы членам групы Сусветнага банка і спецыялізаванай установы ААН, дзейнічае ў рэспубліцы па ўзгадненні з урадам Беларусі, і яго праект, гэтаксама як праекты Сусветнага банка і праграмы ПРААН, не падпадае пад дзеянне гэтага дэкрэта.

Разам з тым, сцвярджае спадар Дагенхарт, пасля выхаду дэкрэта партнёры праекта — цэнтры падтрымкі прадпрыемстваў, бізнес-асацыяцыі і саюзы прадпрыемстваў, якім аказваецца тэхнічная дапамога, выказваюць сур'ёзную заклапочанасць у дачыненні да перспек-

тываў сумеснай працы. Дэкрэт прадугледжвае вельмі жорсткія санкцыі за парушэнне яго нормаў: штрафы, ліквідацыю юрыдычных асобаў, у тым ліку за аднаразовае парушэнне, дэпартацыю і іншае, і многае будзе залежаць ад таго, як дзяржаўныя кантралюючыя органы будуць яго трактаваць і прымяняць.

«Мы не думаем, што ўвядзенне дэкрэта мае на мэце скараціць праграмы донатарскай дапамогі, напрыклад, у галіне аховы здароўя, абароны навакольнага асяроддзя і гэтага далей, — падкрэсліў спадар Дагенхарт, — але ён можа адыграць негатыўную ролю, уплываючы на фарміраванне іміджу краіны ў донатарскіх арганізацыях».

На думку прадстаўніцтва МФК, асобныя прадугледжаныя дэкрэтам захады з'яўляюцца неабгрунтаваным умяшальніцтвам у права ўласнасці: напрыклад, вызначэнне кірункаў выкарыстання бязвыплатнай дапамогі; рэгістрацыя ў Дэпартаментце па гуманітарнай дзейнасці; узгадненне з дэпартаментам кірункаў выкарыстання ў тых выпадках, калі яны прама не прадугледжаныя дэкрэтам. Гэта можа адмоўна адбіцца на прыцягненні ў краіну донатарскіх сродкаў, паколькі любыя абмежаванні права ўласнасці працуюць супраць іміджу краіны.

Ірына САЗАНОВІЧ, БелаПАН.

ФОТАФАКТ

У чаканні ўдзячных слухачоў

ЭКСПРЭЗ

Прогнозы, долги, расчеты

Продукция «Гомсельмаш» представляла Беларусь на выставке в Аргентине

Продукция ПО «Гомсельмаш» экспонировалась на стенде аргентинской фирмы «Агроиндустриал», производящей известные в Аргентине зерноуборочные комбайны марки «Бернардин». Белорусский самоходный кормоуборочный комбайн КТ-6 «Полесье» и прицепной кормоуборочный комбайн КДП-3000 продемонстрировали в полевых условиях на фоне аналогичных зарубежных образцов хорошие технико-экономические показатели и вызвали интерес у потенциальных покупателей.

Минфин Беларуси погасит задолженность за немецкие комбайны

Министерство финансов Беларуси погасит в первом полу-

годии просроченную задолженность колхозов, совхозов и других сельскохозяйственных организаций Минской, Могилевской и Гродненской областей по лизинговым платежам закрытому акционерному обществу «Белитрифинанс». Речь идет о задолженности в сумме, эквивалентной 3 миллионам 624 тысячам немецких марок, за зерноуборочные комбайны производства Германии, поставленные указанным организациям данным обществом еще в 1997 году.

За два месяца 2001 года реальная заработная плата рабочих и служащих Беларуси снизилась на 8,5 процента

По данным министерства статистики и анализа, в феврале 2001 года средняя начисленная заработная плата рабочих и служащих увеличилась на 2,7 процента и составила 91.559

рублей. Однако, несмотря на рост, это ниже декабрьского уровня зарплаты (91.961 рубль). Более того, рост зарплаты оказался ниже темпов февральской инфляции (3,9 процента). Таким образом, за первые два месяца 2001 года реальная зарплата снизилась на 8,5 процента (за январь — на 7,4 процента, за февраль — на 1 процент).

В ближайшее время в Беларуси будут повышены фиксированные ставки налога на прибыль

Повышение обещает быть довольно значительным. Например, на междугородние перевозки — с 84 до 120 МЗП, на физкультурно-оздоровительные мероприятия — с 18 до 36, на реализацию плодоовощной продукции — с 6 до 8, цветочной — с 8 до 10, иных продовольственных и непродовольственных товаров в мелкорозничной торговой сети и на рын-

ках — с 7 до 10 МЗП. По расчетам налоговиков, если все эти изменения ввести в действие с 1 апреля, бюджет получит дополнительно 2 млрд. белорусских рублей. А кто-то их не достачитает.

В Беларуси будут построены новые газопроводы

Республиканской программой «Энергосбережение», рассчитанной на 2001-2005 годы, предусмотрено строительство в Беларуси свыше пяти тысяч километров новых распределительных газопроводов. В настоящее время общая их протяженность в республике составляет чуть более 17 тысяч километров. В рамках реализации программы предполагается также снизить потребление сжиженного газа за счет перевода жилищного фонда на природное «голубое топливо», а также продолжить развитие газонаполнительных станций для автотранспорта.

Андрей КАРПОВИЧ

Яшчур руйнуе еўрапейскую жывёлагадоўлю

А ў Беларусі яго ролю выконваюць улады, саступаючы рынкавую прастору расійскім вытворцам

Захворванне было на яшчур абвешчана пра сябе ўжо ў Аб'яднаных Арабскіх Эміратах. У азіяцка-Саудаўскай Аравіі выяўлена каля 600 выпадкаў захворвання яшчур. Балышын гаспадароў скрывае выпадкі захворвання сваёй жывёлы, бо баіцца, што пад нож пусцяць усю скаціну, падобна таму, як гэта адбываецца ў Англіі.

Тут сітуацыя з эпідэміяй з кожным днём ускладняецца. Ужо выяўлена болей за 740 ачагоў яшчур, заражанымі аказаліся 480 фермаў. Улады былі вымушаны звярнуцца да дапамогі арміі. Міністэрства абароны накіравала роту ў графства Дэвон на паўднёвым захадзе краіны для вынішчэння тушаў забітых скаціны. Іх захоўваюць у гіганцкім рове, які вырылі на тэрыторыі закінутага аэрадрома. Тут заклапоці болей за паўмільёна забітых кароў, авечак і свіней.

Нідэрланды сталі другой пас-

ля Францыі краінай у кантынентальнай Еўропе, дзе таксама выяўлены яшчур. Тут адзначана 7 ачагоў яшчур. Дзеля барацьбы з ім забіты 27 тысяч гадоў жывёлы ў 89 гаспадарках. Масавы забой жывёлы пройдзе яшчэ ў 180 фермах. Прэм'ер-міністр Нідэрландаў назваў эпідэмію яшчур нацыянальнай катастрофай.

Некаторыя англііскае спецыялісты прыйшлі да высновы, што прычынай з'яўлення яшчур магло стаць мяса, з якога гатавалі ежу ў кітайскім рэстаране на паўночным усходзе Вялікабрытаніі. Заражанае мяса, хутчэй за ўсё, незаконна правезена ў краіну, патрапіла ў памяці, прызначана на корм свініям. Пасля гэтага вірус перадаўся авечкам і стаў распаўсюджвацца.

У сваю чаргу ўрад Кітая абвергнуў паведамленні, пра заражанае мяса з кітайскіх рэстаранаў, паколькі ў самім Кітаі выпадкаў захворвання яшчурам не зафіксавана. А ў КНР цяпер 700 мільё-

наў свіней. Пільнуючы іх, Адміністрацыя па інспекцыі і каранцінах Кітая абвешчала, што пажэмычныя пасты ўнутранай Манголіі забаранілі пахваленне на сваёй тэрыторыі жывёлы і мяса з Мангольскай рэспублікі. У Манголіі з-за суровай зімы загінупі дзесяткі тысяч гадоў быдла, што стала прычынай у краіне гуманітарнай катастрофы. Аднак частка скаціны маглі загінуць і ад яшчур.

Адначасна кітайскія СМІ паведамілі, што вучоныя Шанхайскага ўніверсітэта стварылі вакцыну, здольную папярэджаць захворванне свіней яшчурам. Гэта першая падобная вакцына ў свеце. Дзвюх ін'екцый дастаткова, каб свініня мела беспаспеху ад яшчур на пяць месяцаў. Стваральнікі вакцыны ўжо запатэнтавалі яе і набылі ліцэнзію на масавую вытворчасць.

Але пакуль вакцына да Англіі не дайшла, і яшчур паражэе статыі кароў. Па прагнозах, у бліжэйшыя тры месяцы колькасць ачагоў яшчур у Вялікаб-

рытаніі можа склаці 4 тысячы. Таму вырашана праводзіць прэвентывны забой скаціны ў радыусе дзвюх мільяў ад заражанага фермаў па ўсёй тэрыторыі краіны.

Лондан атрымаў ад Ветэрынарнага камітэта Еўрапейскага Саюза дазвол на вакцынацыю 180 тысяч гадоў быдла ў найбольш пацярпелых ад яшчур рэгіёнах краіны. Аднак многія кіраўнікі брытанскіх сельскагаспадарчых прадпрыемстваў выступалі супраць вакцынацыі, бо шэраг крамаў адмаўляюцца імпартаваць прывізныя ад яшчур жывёлы. А гэта руйнуе цэлую галіну гаспадаркі.

Другі ўдар наносіць само англііскае насельніцтва. Ужо болей 1,5 мільёна жыхароў Вялікабрытаніі зрабіліся вегетарыянамі з таго часу, як пачалі адзначацца выпадкі захворвання жывёлы яшчурам. Яшчэ 480 20 мільёнаў маюць намер устрымацца ад ужывання мяса пад уплывам змрочных сінэзай забойства жывёлы, якія паказвае тэлебачан-

не. Вегетарыянскае таварыства не без задавальнення паведамае, што ўпершыню ў людзей мяса пачало асацыявацца з забойствам жывёл.

Ахвярай эпідэміі яшчур можа стаць нават імпарт шампанскага ў Англію. З-за распаўсюджвання хваробы ў Англіі адмяняюцца многія традыцыйныя скачкі, у тым ліку і самыя прэстыжныя. Па традыцыі на іх разыходзілася вялікая колькасць французскага шампанскага. Імпартёры баяцца, што ў гэтым годзе попытка не будзе, і гэта адгукнецца на даходах французскіх вінароў. У мінулым годзе Францыя паставіла англічанам 20 мільянаў бутэлек гэтага напоя.

Узнікшая сітуацыя паставіла пад пагрозу гаспадарчага існавання мноства брытанскіх фермераў, якія спецыялізаваліся на жывёлагадоўлі. Калі становіцца не пераломіцца, дык у еўрапейскай сельскагаспадарчай вытворчасці адбудзецца кардынальная змена вытворцаў мяс-

ной прадукцыі.

Небяспэка спрыяе ўнутраным вытворцам усіх краін Еўропы, якія раней не працавалі на імпарт. Англіяшчурныя меры працуюць не толькі на ахову насельніцтва, але адлюстроўваюць і скрытую эканамічную вайну, скіраваную на паслабленне больш моцных у жывёлагадоўлі суседзяў і на падтрымку ўласнай мясапрадукцыйнай галіны.

Адзінае выключэнне складае Беларусь, якая зачыніла кардонамі і забаронай на ўвоз жывёлы і мяса ад еўрапейскіх і ўсіх блізкіх суседзяў, апрача Расіі, вытворцы якой апанавалі наш харчовы рынак ужо амаль цалкам. Скарачэнне пагалоўя свіней і буйной рагатай жывёлы не абвешчанае нацыянальнай катастрофай, як у Нідэрландах, а ўспрынятае, здаецца, як божжае блашчаванне для ўмацавання сувязі з расійскімі пастаўшчыкамі мясной і малочнай прадукцыі.

Павел БАРАНОЎСКІ

Проверка версии превратилась в преступление

Минская милиция брала в заложники ребенка

Об убийстве в Минске поздним вечером 7 марта 2001 года сотрудника объединения «Охрана» при МВД Сергея Волкова сообщили все средства массовой информации. Обирав при выполнении профессионального долга – попытке пресечь противоправные деяния группы пьяных, грабивших коммерческий киоск на улице Кижеватова.

Тело подполковника Волкова было обнаружено утром 8 марта. Преступников (по закону, они пока подозреваемые. – Авт.) выявили и задержали на следующий день. Прокуратура ведет расследование обстоятельств преступления.

Казалось бы, Октябрьский РОВД Минска достоин похвалы за столь оперативное раскрытие опасного преступления. Если бы не одно «но»...

Из множества версий, которые в течение суток прорабатывались оперативниками, лишь одна могла быть истинной, остальные – ложными. Ошибочные направления поиска по мере проверки отбрасывают, приближаясь к единственно верному предположению.

То есть в том, что в течение некоторого времени подозревали законопослушных граждан, вины оперативных работников нет. Тем не менее, на одной из этих ошибочных версий я хочу остановиться. Вернее, на способе ее разработки в Октябрьском РОВД.

По этой версии, к убийству могла быть причастна 29-летняя Наталья Васильевна, работавшая одно время в том киоске, возле которого произошло убийство офицера милиции.

Впоследствии выяснилось – версия была ошибочна. Но это стало ясно позднее. А в начале данная версия рассматривалась наравне с остальными.

Из письма Анны Сидоровны Березиной – матери Натальи.

По ее словам, 8 марта около 14 часов в квартиру вошли двое сотрудников милиции Октябрьского РОВД и объявили, что обязаны доставить дочь в отдел милиции как обвиняемую в преступлении. Ни ордера на арест, ни повестки предъявлено не было.

Наталья позвонила матери, и

та примчалась домой. Трое милиционеров с автоматом попытались не допустить А.Березину в квартиру, однако Анна Сидорова прорвалась.

Она увидела выломанный миллионерами замок на двери и рыдающую внучку Анечку, которая кричала: «Бабушка, спаси меня, нас будут убивать!» И было отчего семилетней девочке до смерти перепугаться: ее маму, младшую дочь Анны Сидоровны, грозилась увести в «Новинки», чтобы «запомнила».

26-летняя Татьяна находится на 5-м месяце беременности, и стресс женщины в таком положении может быть фатальным для будущего ребенка. Анне Сидоровне ничего не оставалось, как подчиниться грубой милицейской силе и со старшей дочерью, которая до этого лежала дома с высокой температурой, ехать в райотдел.

Большинство вопросов задавались Наталье не об убийстве, а о финансовых обстоятельствах. Удивляют не сами вопросы. Возможно, оперативники разрабатывали версию об инсценировке ограбления с целью уклонения от уплаты налогов.

Анна Березина пишет в редакцию, что ее дочь заставляли наговаривать на других сотрудников, искажали ее слова, ругались нецензурной бранью и обращались на «ты». (О подобной практике допросов мне как правозащитнику рассказывают и пишут десятки людей, прошедших через кабинеты белорусских оперативников. Так что говорить о порочной системе белорусского следствия я имею все основания. – Авт.).

Наталья вышла в коридор, чтобы позвать на помощь маму. Женщина увидела, что на ее больную дочь навалились шестеро здоровых мужиков и куда-то волокут. Анна Сидорова потребовала проводить допрос в присутствии адвоката. И получила отказ. Но не растерялась, заявив, что сама будет защитником дочери.

Увы, белорусским пинкертонам защитники допрашиваемых явно не нужны. А.Березину пытались выгнать из кабинета, составили протокол как на сообщницу преступления. Но какая же мать думает о своей судьбе, когда опасность грозит ее ребенку?

ку! Все попытки выставить Анну Сидоровну из кабинета закончились неудачей.

Допрос дочери длился долго. Наконец, видя, что Наталья валится от слабости, защитник А.Березина превала допрос и, несмотря на крики следователя, повела дочь на улицу. Отбившись кое-как от посланного вогонку милиционера, Анна Сидорова увезла дочь к себе домой.

Дальнейшие действия сотрудников Октябрьского РОВД не вписываются ни в какие рамки. Милиционеры захватили на лестничной площадке сына Натальи и начали угрожать, что заберут с собой в участок как за-

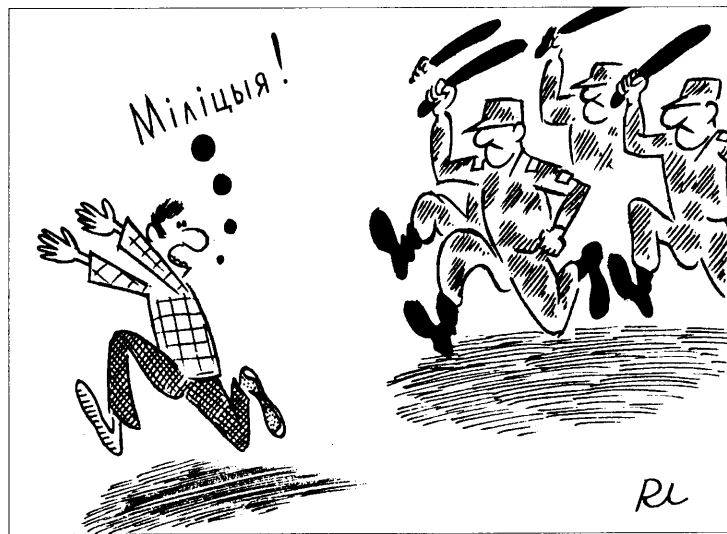
заложника, помчались арестовывать его мать и бабушку. Родственники забрали детей и предупредили Анну Сидоровну по телефону о милицейской засаде около ее дома.

Вот так прошел в 2001 году женский праздник для Анны Березиной и ее дочерей Натальи и Татьяны. Мытарства продолжались и на следующий день. В 14 часов милиция пыталась войти в квартиру и забрать Анну Сидоровну для дачи показаний. Причем не пригласить по повестке, а именно задержать и доставить для допроса. Женщина отказалась. И опять-таки, не знаю, чем бы все это для нее за-

ды (статья 291 УК).

Захват заложника милицией – событие в нашей стране далеко не рядовое. И поэтому я отправился к начальнику Октябрьского РОВД с просьбой прокомментировать происшедшее. Возможно, Анна Березина в своем письме в редакцию что-нибудь искажала.

Первая реакция подполковника Еремкина была резко отрицательной: «Все это неправда!» И попросил меня зайти через пару часов, чтобы за это время детально разобраться. Увы, когда я появился повторно, Валерий Федорович, опустив глаза, сказал, что дело на-

ложника, пока тот не сообщит адрес и телефон бабушки. Гена оказался мужичком в полном смысле этого слова. Даже в столь экстремальной ситуации 12-летний подросток отказался выполнять требования государственных террористов (милиционеры, захватившие мальчика в заложники, действовали от имени государства. – Авт.).

Не знаю, чем бы кончилась эта драма, но Генина сестренка-малышка позвонила бабушке и сообщила, что дяди милиционеры собираются их убивать. Дальнейшее для милиционеров – дело техники, телефон был с памятью. Бросив взятого

кончили, но к тому времени установили убийцу, и семейство Березиных оставили в покое.

Извиняться за ошибку и причиненные страдания в Октябрьском РОВД не стали. А ведь эта «ошибка» может вылиться в серьезную психологическую травму для ни в чем не повинного перед властью семейства Анны Березиной. Особенно – для семилетней внучки Анны.

Уголовный кодекс за захват и удержание в качестве заложника заведомо несовершеннолетнего лица, совершенные группой лиц по предварительному сговору, предусматривает наказание до 12 лет лишения свобо-

ходится в прокуратуре, а потому никакой информации дать он не может.

Однако в прокуратуре находится дело об убийстве офицера Волкова, а я просил начальника Октябрьского РОВД прокомментировать неправомочные, на взгляд гражданки А.Березиной, действия его подчиненных.

Анна Сидорова Березина с жалобой на неправомерные действия сотрудников милиции обратилась в прокуратуру.

Теперь ждем ответа от надзорного органа.

Валерий ШУКИН,
правозащитник БХК

«Народны альбом» зноў на раздзіме

10 квітня ў канцэртавай зале «Мінск» гурт «Крыўі», «Н.Р.М.» і «Новае неба» абуджаць канцэрт «Народнага альбому», які пасля прызначана на Рок-каранацы 1997 года лепшым музычным праектам па-ранейшаму застаецца вельмі папулярным.

Нагадаем, «Народны альбом» – гэта спевабавы песнявы падручнік па гісторыі Заходняй Беларусі ў перыяд паміж двюма сусветнымі войнамі мінулага стагоддзя. «Народны альбом» пабачыў свет і на касце (у студыі «Ковчэг»), і на кампакт-дыску (на «Бульбар-кардэ»), ён дагэтуль трымаецца на першых радках беларускіх камунічных хіт-парадаў. Безумоўна, шлаггерам ёсць «Надзенька» з чамадаман пусцім у руках у выкананні Інокітні – метафара лёсу Беларусі, асабліва актуальная апошнімі гадамі. Карачай, у «Народным альбоме» песні – на лубы густ, пры гэтым ён выглядае досыць моцна і стыльна, і канцэптуальна. У Бела-стоку таксама выпускаюцца кніжкі з п'есай і тэкстамі песень паралельна па-польску і па-беларуску. На тую ж «Надзеньку» маецца відэакліп.

Адзін з задумнікаў праекта і аўтар большасці тэкстаў Міхал Анемпадыстаў кажа, што грань «Народнага альбому» 11 квітня ў Мінску станецца традыцыйным штогадовым канцэртам. Дарэчы, у планах стварэння альбому – наладзіць гасцёўню тур па гарадах Беларусі. Але пакуль што тут усё досыць цяжка. Летася такая спроба не удалася – канцэрт удалася правесці толькі ў Мар'ілёве.

У некалькі разоў болей «Народны альбом» граўся за мяжой, асабліва ў Польшчы, дзе з прычыны тэматкі альбому да яго досыць вялікая цікавасць, прычым неаднаразова канцэрты «Народнага альбому» трансляваліся па тэлевізійнай тэлевізіі. Апошнім разам праект паказваўся там на леташняе Раство, калі музыкі, заняты ў «Народным альбоме», бралі ўдзел у дабрачыннай усепоўскай акцыі «Вялікая аркестра святочнай дапамогі» (сродкі ад яе ішлі хворым дзецям).

На беларускіх жа музычных сцэнах пляцоўках заўсёды камі пакуль што расійская папа, на БТ – збоўшлага хіня ж пірацкія кліпы. «Народны альбом» мусіць станацца народным пакрысе.

Кірыла ПАЗЫНЯК

Патриарх может подать пример папе

29 марта состоялось ежегодное собрание Правления и Попечительского совета Международного фонда единства православных народов. По его завершении глава московской патриархии согласился ответить на вопросы журналистов. Исключительное внимание Алексей II уделил подготовке в Украине к приезду папы римского. Патриарх напомнил, что епископат Украинской Православной Церкви московской патриархии (то есть Украинский экзархат Русской православной церкви) выступил против приезда главы государства Ватикан и римско-католической церкви, поскольку этому визиту придается особая задача – утвердить то положение, которое существует там сегодня. Алексей II сказал, что солидарен с этим решением экзархата. По его мнению, в условиях религиозной свободы и возрождения унии на Украине были разгромлены три православные епархии – Львовская, Тернопольская и Ивано-Франковская. Патриарх сообщил, что уже несколько лет стоит вопрос, чтобы православные украинцы во Львове имели хотя бы один большой храм, но есть всего лишь маленький храм в приго-

роде Львова. Ни Ватикан, ни украинские власти, по словам патриарха, не сделали ничего для решения этого вопроса, а сейчас готовятся пышно встречать папу, для того чтобы закрепить нынешнее положение униатства. Патриарх напомнил журналистам свои слова, которые он сказал о возможных последствиях визита папы в Украину кардиналу Роже Эчегаера: «Желание папы встретиться с канонической Церковью, и с раскольниками только осложнит наши отношения». (Раскольниками московская патриархия считает автокефальную Украинскую православную церковь, вышедшую из подчинения РПЦ.) Папе было послано письмо с предупреждением, что представители Украинского экзархата московской патриархии не будут с ним встречаться, и он будет встречаться только с «раскольниками». По мнению патриарха, это только усложнит «и без того непростые отношения с Римско-католической церковью».

Патриарх сказал, что некоторые СМИ создают представление, что папа – хороший, он хочет встретиться с московским патриархом, а патриарх этого не

хочет. «Я говорю, — отметил Алексей II, — я не исключаю возможности встречи. Но она должна быть хорошо подготовлена, должны быть исключены все препятствия к этому. И, прежде всего, устранены последствия кровавых событий в западных областях Украины. А также то, что на территории России, Украины, Беларуси, Казахстана идет католическая польская экспансия». Патриарх сказал, что, по его мнению, Ватикан таким образом хочет взять своего рода реванш за неудавшуюся попытку окатоли-

чить Россию в смутные времена в XVII веке.

Трудно понять, какое отношение имеет Россия к Украине в начале XXI столетия и почему можно рассматривать визит папы в Украину как некий реванш. Папа Павел-Иоанн посетил почти все страны мира, и никто не догадался расценивать это как реванш за события 400-летней давности. Однако, вспоминая седую старину, московский патриарх совершенно обошел вниманием кровавые события 1946 года, когда сталинский режим громил униатскую церковь

в Западной Украине, и множество верующих украинцев оказались в советских концлагерях в Сибири, а сами униатские церкви были либо закрыты, либо перешли к разрешенной коммунистами православной церкви. Желание иметь свою автокефальную церковь не может трактоваться как раскол. И Русская православная церковь стала поместной не при апостолах, а в смутное правление Бориса Годунова, после того как константинопольский патриарх был принужден во время неосмотрительной поездки в Москву или признать назначенного царем московского патриарха, или провести остаток своих дней в монастырском заточении где-нибудь на Соловках.

Поскольку глава Русской православной церкви считает свою духовную власть распространенной и на территорию Беларуси, то он в преддверии визита римского папы в Украину имеет отличную возможность подать главе католической церкви благоразумный пример. В его правах передать нынешние церковные здания, например, используемые Русской церковью в Минске, их историческим владельцам.

В частности, Свято-Духовский соборный храм на площади Свободы – католическому ордену бернардинцев, которые построили его и владели им, пока их оттуда не выгнали, а сам костел переселили в церковь. Его архитектура находится в вопиюще противоречии с канонами русского православия. Древнее здание кальвинистского собора в Заславье справедливость подсказывает вернуть протестантам, у которых оно тоже было силой изъято российскими властями и передано православным.

Во всяком случае, такой возврат чужой собственности лишил бы голосовенности заявления патриарха о католической экспансии в Беларуси, поскольку сегодняшняя белорусская действительность порождает противоречия с канонами русского православия. У нас православная церковь поддерживается властями всех уровней, ей создан режим благоприятствования, который не соответствует ее конституционному положению отделившейся от государства. Тем более что это церковь не автокефальная и даже не автономная, а церковь другого государства.

Петр КЛИМОВИЧ

Забаранілі пікет у пдтрымку А.Лукашэні

Бярозаўскі райвыканкам (Брэсцкая вобласць) забараніў групе грамадзянаў правесці 1 красавіка ў горадзе пікет у падтрымку палітычнага і эканамічнага курсу Аляксандра Лукашэні. У афіцыйным адказе мясцовых уладаў адзначаецца, што «указаная ў заяве мэта пікета не адпавядае рэальнасці, а выбраная форма мерапрыемства не адпавядае мэце».

Між тым, як паведамліў адзін з заяўнікаў акцыі, жыхар Бярозы Сяргей Русецкі, да пікета рыхтаваліся плакаты з надпісамі ў падтрымку кіраўніцтва краіны. Адзін з іх, напрыклад, абвешчаў: «Аляксандр Лукашэнка — леп-

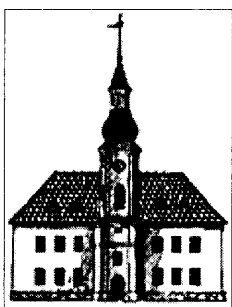
шы ў свеце прэзідэнт. Дзякуючы падпісанай ім дамоў з Расіяй, у нас паявіліся зарплаты і знізіліся кошты на харчаванне і лекі». Забарону выканання на правядзенне акцыі Сяргей Русецкі пракаментаваў наступным чынам: «Да чаго дажылі... Нават мясцовыя «вертыкаль» ужо не верыць, што людзі могуць шчыра падтрымліваць кіраўніка дзяржавы».

Ён таксама адзначыў беспарадкаў гэтай рэальнасці: дагэтуль мясцовыя ўлады забаранялі толькі правядзенне буйных апазіцыйных мерапрыемстваў.

Наталія КУЛАГІНА

У Мінску нанова з'явіцца ратуша

Улетку ў Мінску пачнецца рэстаўрацыя гарадской ратушы. Яна паўстане нанова там, дзе была знесена пажара стагоддзя таму, — на цяперашняй сталічнай плошчы Свабоды (колішнім Высокім рынку, а потым Саборнай плошчы), дзе апошнімі гадамі менчукі прывыклі бачыць сандлюючых у тэмплічным скверы сваімі творамі мастакоў.

чакаць значна даўжэй.

Адбудову Мінскай ратушы будзе праводзіць ААТ «Стары Менск», які з 1992 года займаецца рэканструкцыяй (прычым гэты працэс займае неадназначнае асэнс) Верхняга горада. Аднаўленне ратушы — частка адмысловага Генеральнага плана. У адбудаваным з чырвонай цэглы будынку ратушы, як плануецца, размесціцца музей гісторыі Мінска, якога сталіца да гэтага часу так і не мае, а таксама рэзідэнцыя мэра. На ратушы падмуць сцяг горада. А мастакоў чакаюць пярэбары на Кастрычніцкую плошчу, дзе каля «саркафага» Палаца Рэспублікі паміж Музеям вайны і Домам прафсаюзаў ім адвядзены пад выставу-продаж адмысловае пляцоўку.

Намеснік дырэктара «Старога Менска» Мікалай Гулік кажа, што менавіта там, дзе яны зараз сядзяць на плошчы Свабоды, і паўстане ратуша. Ратуша будзе адноўлена з аднаго фундаменту на архійных малюнках і чарцяжах. Рэканструкцыя пры беспарабным фінансаванні зойме каля двух гадоў, а каштаваць адбудова будзе блізу мільёна долараў.

Кірыла ПАЗНЯК

Московские фанаты избивали друг друга

В субботу в Москве произошли крупные беспорядки. Многочисленными драками отличились болельщики «Спартак», ЦСКА и «Динамо», команды которых проводили футбольные матчи, причем первые две — друг с другом.

Московскую милицию очень беспокоит субботний день — за последние годы ни один матч «Спартак» и ЦСКА не обходился без беспорядков и драк, устраиваемых болельщиками этих команд. Положение усложнялось тем, что в Москве в этот день играло московское «Динамо», фанаты которого в последнее время становятся все агрессивнее, а на Ленинградский вокзал начали прибывать первые болельщики Санкт-петербургского «Зенита», которому в воскресенье предстоит встреча с «Торпедо-Зил» (стоит напомнить, что год назад драка между фанатами «Зенита» и «Динамо» закончилась гибелью одного болельщика).

Так что порядок в Москве на сей раз поддерживало больше 10 тысяч милиционеров, но им снова не удалось предотвратить столкновения фанатов.

Футбольные фанаты с разных концов Москвы и из Подмосковья уже с утра начали движение по направлению к центру города. Спонтанные драки между болельщиками «Спартак» и ЦСКА возникли на железнодорожных платформах, на станциях и в пешеходных переходах. 17-летний молодой человек был госпитализирован с серьезной травмой у метро «Политехническая» — ему пробили голову.

Некоторые из болельщиков разных команд, объединившись ради такого случая, отравились на Пушкинскую площадь. Около 11 утра они атаковали подходящих участников митинга в защиту телеканала НТВ, избивая их и отнимая плакаты и транспаранты. Мотивировали они свои

действия антиросийской, по их мнению, политикой телеканала.

Самое крупное столкновение произошло в сквере у памятника героям Плевны (ст.м. «Китай-Город»). Скорее всего, враждующими сторонами удалось назначить там встречу, не дав о ней ничего узнать правоохранительным органам. Во всяком случае, два или три милиционера были вынуждены бессильно наблюдать за потасовкой нескольких сотен болельщиков «Спартак» и ЦСКА.

Далеко не все приехавшие в Китай-Город фанаты были с пустыми руками — в качестве оружия многие из них использовали солдатские ремни, железные прутья, бутылки, камни и факелы. Болельщиков «Спартак» собралось больше, и они загнали оппонентов в метро. На асфальте остались лежать 11 фанатов, которых примерно минут через 20 после окончания драки забрали реанимационные машины.

Еще одна крупная драка развернулась на нескольких десятках метров глубже, когда

на станции «Китай-Город» собралось несколько десятков болельщиков ЦСКА, видимо, не успевших к месту общего сбора или приехавших мститься. На них снова напали болельщики «Спартак», и потасовка с применением указанного выше оружия началась прямо на платформе, переместившись вскоре после этого в вагон метро, в котором были выбиты все стекла.

На подходе к «Лужникам» напряжение висело в воздухе, но милиция разделила поток болельщиков на две части, и таким образом в окрестностях стадиона столкновений удалось избежать. Но на трибуне беспорядки вспыхнули вновь. И если в первом тайме столкновения болельщиков и милиции носили локальный характер, то в момент начала второй половины игры на трибуне «В», где сидят болельщики «Спартак», началась крупная драка болельщиков и милиции, которая продолжалась до финального свистка. В ее ходе было выломано около тысячи пластиковых кресел, арестовано не-

сколько десятков болельщиков и как минимум еще 11 госпитализировано. Потерявшая контроль над ситуацией милиция в конце концов начала усмирять даже тех болельщиков, кто и не собирался бузить, нанося удары дубинками по головам подростков и девушек. Происходили инциденты во втором тайме и на армейской трибуне «Д», видимым следствием которых стала брошенная к воротам ЦСКА шапка, дым от которой на несколько минут окутал всю штрафную площадку.

После матча враждующих фанатов специально выпустили в разное время, чтобы максимально снизить риск их пересечения. Многим из болельщиков вне зависимости от наличия вины или ее степени пришлось на выходе пройти через кордон ОМОНа и быть ненадолго избитым — так милиционеры мстили фанатам, которые прогнали их с трибуны «В». Тем не менее, новые драки болельщиков, возвратившихся с футбола в спальные районы и пригороды Москвы, практически неизбежны.

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 2 - 8 апреля

Овен. Можно слегка переусердствовать в основном проходе. В этот период, подготовке стартовой площадки для «прохождения по конкурсу». Первая половина недели перспективна для встречи с представителями широких кругов общественности, для контактов с представителями иностранных государств. У вас заметно прибавится оптимизма.

Телец. Животрепещущая тема — куда и как незаметно для окружающих вложить деньги. Не исключено, что кому-то посчастливится найти тайный источник финансирования или гуманитарной помощи. В любом случае, пока желательнее держаться в тени. Вы еще только определяетесь в симпатиях к какому-то человеку, но в воскресенье уже можно будет дать определенный ответ.

Близнецы. В поисках счастья имеет смысл бежать за тридевять земель или обращаться к тем, кто оттуда приехал. Желательно поактивнее стучаться в разные двери, от юристов до власти имущих. Даже если пока результат не столь заметен. Есть шанс, что попадетесь птица удачи. В середине недели супруг может принести ободряющую весть.

Рак. Удачно продолжается процесс по поиску пропавшей. Вероятно, вы получите обнадеживающие сведения издалека. Кто-то из подчиненных или служивых людей способен представить достаточно привлекательное предложение. Действуйте дипломатично и обходительно. Непохоже самому искать повод в пятницу отточить искусство игры на публику.

Лев. Время закреплять собственные достижения. Не расслабляйтесь, подтверждайте собственный имидж, пока вас любят и хотят везде видеть. Женщина включается в работу и готова предоставить вам прочную защиту. Вероятно, вы увидите вокруг себя достаточно много единомышленников, можно даже подумать об удачно сыгранной команде.

Дева. Вы пожинаете плоды, которые выработали. Если сделали много добрых дел, то сейчас вам воздастся подарками. Если нет — можете просто пропустить это выгодное для карьеры время. Период выполнения долга и разрешения долговых обязательств. Если хотите идти дальше по жизни с приличными людьми, то неплохо бы попросить прощения или отдалить долговое тем, кого незаконно обделили в жизни.

Весы. Интуиция не должна подвести вас в это время, доверяйте своим чувствам. Отличный момент представить результаты творческой работы или обозначиться в СМИ, заняться публичной деятельностью. В пятницу или воскресенье вы можете выступить посредником в каком-то благородном и благодарном деле. Женщина способна сделать вам имя.

Скорпион. Вы больше склонны воевать, а сейчас требуется изворотливость и культурные манеры, когда любовь и мир идей куда более доступны и предпочтительны. Отличный период представлять на суд программу действий, обозначать идеологический фундамент деятельности. На четверг не рекомендуется назначать встречи с финансовой подоплекой общения.

Стрелец. Вы все еще больше обществены. Встречи с влиятельными людьми, которые неплохо бы использовать по максимуму. Кто-то попытается вовлечь в игру, на самом деле довольно благоприятного характера. Впрочем, можно похвалить себя любовью. Заниматься важными документами и финансами лучше всего в пятницу и воскресенье.

Козерог. В настоящее время идеальным образом основной и консолидирующей вокруг себя все слои общества личности сослужит хорошую службу, даже в экономическом смысле. Если сейчас в основе игры подразумевать экономический интерес, то удача на вашей стороне — к вам могут проявить интерес. Служебные поездки весьма кстати. Вот только среда для этого не лучший день.

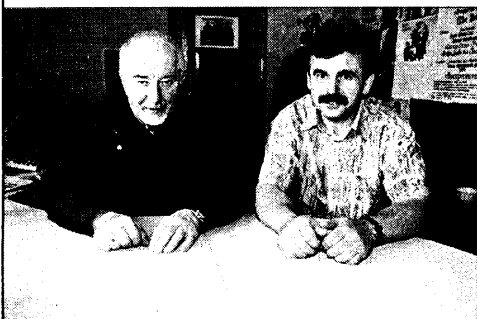
Водолей. Собирать отличную команду профессиональных и влиятельных лиц — большое искусство, и это вам сейчас по плечу. Даже родственники и близкие не остаются в стороне. Шанс счастливого случая, в том числе в финансовой деятельности, скорее выпадет вам, чем другому зодиакальному знаку. Реформы и преобразования в жизни сейчас ведут к лучшему.

Рыбы. Желательно выбрать наиболее приемлемое коммерческое предложение или идею, иначе вы забудетесь в собственном воображении. Из знакомой вам самостоятельной женщины может получиться хороший советник. Используйте ваше качество изворотливости, умение добывать тайные сведения. Приятные повороты судьбы вероятны в стенах родного дома.

ЗАПРАШАЕМ У ТЭАТРАЛЬНУЮ ЗАЛЮ ЧЫРВОНАГА КАСЦЁЛА

ТРЫ СУСТРЭЧЫ

з песнямі Алеся Камоцкага і Рыгора Барадуліна
19 красавіка, 25 красавіка, 3 траўня

Да вашай увагі:

1. Зорка слагавы (рамансы і песні ў аранжыроўцы Уладзіміра Ткачэнка).
2. Псалмы і балады (біблейскія матывы).
3. Асяніна (пераклады філасофскай лірыкі Ганада Чарказяна).
4. Гойкнуу баравік (народныя сьпелы ў выкананні Рыгора Барадуліна).

У сустрэчах возьмуць удзел:

Галіна Дзягілева,
Ганад Чарказян,
Уладзімір Ткачэнка.

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркавання аўтараў, публікаваць артыкулы дэля палемікі. Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдавецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук. Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvoboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыягностычнай зааказка на паліграфічным РУП «Чырвоная зяздыда» 220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1695 Нумар падпісаны ў друку 1/04/2001 (15:00) Наклад — 9.770